

АНОТАЦІЇ

РАДУЛ Валерій Вікторович, БАБЕНКО Тетяна Василівна. ОСОБИСТІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ В УПРАВЛІННІ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ

Для педагогіки управління важливо виявити в соціальному досвіді особистості динамічні сфери, що змінюються за змістом і способами функціонування від одного вікового ступеня до іншого. У статті проаналізована структура соціального досвіду особистості вчителя у співвідношенні із соціальною зрілістю його особистості. Досліджено співвідношення (взаємодія, взаємовплив) соціального досвіду особистості вчителя, соціальної зрілості та професійної діяльності.

Ключові слова: педагогіка управління, соціальний досвід, соціальна зрілість, професійна діяльність, самореалізація.

РАДУЛ Валерій Вікторович, БАБЕНКО Тетяна Василівна. ЛИЧНОСТНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ В УПРАВЛЕНИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМ ПРОЦЕССОМ

Для педагогіки управління важно виявити в соціальному досвіді особистості динамічні сфери, які змінюються за змістом і способами функціонування від одного вікового ступеня до іншого. В статті проаналізована структура соціального досвіду особистості вчителя в співвідношенні з соціальною зрілістю його особистості. Досліджено співвідношення (взаємодія, взаємовплив) соціального досвіду особистості вчителя, соціальної зрілості та професійної діяльності.

Ключевые слова: педагогіка управління, соціальний досвід, соціальна зрілість, професійна діяльність, самореалізація.

RADUL Valeryi Viktorovych, BABENKO Tetiana Vasylivna PERSONAL CHARACTERISTICS IN EDUCATIONAL PROCESS MANAGEMENT

At each new age stage, a person enters new social micro-environment, which has a complex structure, evolving from monogroup to polygroup one. Movement of the person along the vertical of life path, connected with the change of group situations of the microenvironment, generates, on the one hand, a qualitatively defined parental structure of the person, and on the other hand – the problem of forming in it social and psychological readiness for new types of communication and activity.

Social groups can not exist outside professional groups. Getting a particular profession by an individual, as a rule, means his entry, and then belonging to a particular social group or stratum.

It is important for the management of pedagogy to identify in the social experience of the person the dynamic sphere, which varies in terms of content and ways of functioning from one age to another. Established in such a way structure of the social experience of the teacher's personality thus must be analyzed in relation to the social maturity of his personality in order to determine how the formation of social experience affects the development of the outlook. It is also necessary to investigate the relationship (interaction, mutual influence) between the social experience of the teacher's personality, social maturity and professional activity.

Consequently, teachers have a real opportunity to «push» their pupils to comprehend the real reality and the formation of a person's actively transforming position step by step. In this case, specially created situations contribute to a more productive impact of the student on himself, that is, intensify the process of self-development. It turns out that self-development, caused by self-control, is carried out more productively, if applied to the personality of the child, adolescent, youth, that is, the influence (from the «big» and «small» educational systems or a separate teacher) falls into the area of the near development of personality.

In the ontogeny there exist not only development-maturation - at the level of mastering the finished, specialized qualities and properties of the kind, but also development with open borders - development-self-development, which involves expanding its capabilities beyond the biologically prescribed maturation, and, development on the basis of expansion of conditions and changes in the environment of its existence and itself in it. Self-development is initially the decisive factor in the movement - growth-human development in ontogenesis, an important structural component of this process, effectiveness and a kind of quality of which depends on the extent to which a person becomes a real subject of his subjective development and self-development.

Keywords: pedagogy of management, social experience, social maturity, professional activity, self-realization.

Анна КЛИМ-КЛИМАШЕВСЬКА, Станіслава К. НАЗАРУК. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАНЯТЬ В ДИТЯЧОМУ САДОЧКУ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

У статті зосереджено увагу на актуальній і важливій проблемі виховання дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами. Охарактеризовано особливості складових програмної основи дошкільного виховання для дитячих садків для дітей з особливими потребами: виховної дидактичної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; формування комунікативних, соціальних навичок; підтримка розвитку мови у дітей; розвиток інтелектуальних дій, які використовують діти в вивченні і розумінні себе і свого оточення; виховання мистецтвом і ін. Приділяється увага необхідності індивідуальної діагностики, планування та реалізації індивідуальної освітньої (освітньо-терапевтичної) програми, з урахуванням кожного індивідуального випадку роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Необхідна адаптація методів і форм педагогічної роботи до психофізичних можливостей, темпу роботи і обмежень, пов'язаних з розвитком дітей.

Ключові слова: діти з особливими потребами; виховна дидактична робота з дітьми з особливими освітніми потребами; підтримка інтелектуального розвитку дітей; формування соціальних навичок дітей.

Анна КЛИМ-КЛИМАСHEVСКАЯ, Станіслава К. НАЗАРУК. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗАНЯТИЙ В ДЕТСКОМ САДУ ДЛЯ ДЕТЕЙ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ

В статье сосредоточено внимание на актуальной и важной проблеме воспитания детей дошкольного возраста с особыми образовательными потребностями. Охарактеризованы особенности составляющих Программной основы дошкольного воспитания для детских садов для детей с особыми потребностями: воспитательно-дидактической работы с детьми с особыми образовательными потребностями; формирование коммуникативных, социальных навыков; поддержка развития речи у детей; развитие интеллектуальных действий, которые используют дети в изучении и понимании себя и своего окружения; воспитание искусством и др. Уделяется внимание необходимости индивидуальной диагностика, планированию и реализации индивидуальной образовательной (образовательно-терапевтической) программы, с учетом каждого индивидуального случая работы с детьми с особыми образовательными потребностями. Необходима адаптация методов и форм педагогической работы к психофизическим возможностям, темпу работы и ограничениям, связанным с развитием детей.

Ключевые слова: дети с особыми потребностями; воспитательно-дидактическая работа с детьми с особыми образовательными потребностями; поддержка интеллектуального развития детей; формирование социальных навыков детей.

Anna KLIM-KLIMASHEVSKAYA, Stanislava K. NAZARUK. ORGANIZATION OF LESSONS IN KINDERGARTEN FOR CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

The article focuses on the actual and important problem of upbringing of the children of preschool age with special educational needs. Characteristics of the components of the Program framework of preschool education for kindergartens for children with special needs are described: educational-didactic work with children with special educational needs; forming of communicative and social skills; support of speech development in children; the development of intellectual actions that children use in studying and understanding themselves and their environment; art education, etc. Attention is paid to the need for individual diagnosis, planning and implementation of an individual educational (educational-therapeutic) program, which takes into account each individual case of working with children with special educational needs. It is necessary to adapt the methods and forms of pedagogical work to psychophysical opportunities, to the temp of work and to the limitations, associated with children development. The educational institution is obliged to expand the educational offer at special classes, that give the disabled child the opportunity of abilities development and the educational chances equalizing.

These classes should be conducted by specialists, for example by surdopedagogists, typhlopedagogists, oligophrenopedagogists, speech therapists. It's need also to take care of equipping the kindergarten with the necessary supplies and equipment for the disabled student (for example, adapted educational multimedia programs)

Keywords: children with special needs; educational-didactic work with children with special educational needs; support of intellectual development of children; formation of social skills of children.

Hanna KRAUZE-SIKORSKA, Joanna SIKORSKA. ICT W PROCESIE TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ NARZĄDU RUCHU

Życie artysty z niepełnosprawnością ruchową, choć skoncentrowane na autentycznym procesie twórczym, który pozwala uwolnić się od rutyny i stworzyć sfery o własnym znaczeniu i kształcie, często ogranicza się do horyzontów określonych przez jego stan. W świecie postmodernistycznym, w którym technologie otwierają nowe możliwości, niepełnosprawni artyści sięgają po narzędzia ICT. Narzędzia te pozwalają im być aktywnymi, ale także pogłębiają refleksję nad własnym modelem aktywności twórczej. Korzystanie z tych narzędzi często ma na celu samorealizację, a to zwykle jest jednym z najsilniejszych bodźców dla autentycznej kreatywności.

Keywords: ICT, proces twórczości artystycznej, niepełnosprawność narządu ruchu, homo creator, sztuka, kreatywność, aktywność artystyczna, synteza sztuk, nowe technologie, dzieła wizualne.

Hanna KRAUZE-SIKORSKA, Joanna SIKORSKA. ICT IN THE PROCESS OF ARTISTIC CREATION OF PERSONS WITH MOTOR DISABILITIES

Life of an artist with a motor disability, although concentrated on authentic creative process that makes it possible to break free of routine and create realms with their own meaning and shape, is often confined within the horizons determined by his or her condition. This sometimes results in isolation, or even sense of social alienation caused by the conviction that the contemporary world rejects the artistic work of disabled creators.

Still, individual experiences of artists with disabilities are never identical due to different life paths and disability causes, relations with other people and the world, motives for choosing the artistic path, or determinants connected with searching for specific means of expression and creative ways. In the post-modern world, in which technologies open up new possibilities, disabled artists also reach for ICT tools in their artistic searches. Those tools allow them to be active, but also deepen their reflection on their own model of creative activity.

Making use of those tools is often aimed at self-fulfilment, and this tends to be one of the strongest stimuli for authentic creativity.

Keywords: ICT, the process of artistic creation, motor disabilities, homo creator, art, creativity, artistic activity, synthesis of the arts, new technologies, visual arts.

Kinga KUSZAK. DOŚWIADCZENIA KULTUROWE SPOŁECZEŃSTWA WPISANE W JĘZYK

W artykule poruszono zagadnienie doświadczenia kulturowego społeczeństwa, które utrwalone zostało w jego języku. W szczególności zwrócono uwagę na rolę związków frazeologicznych, które pełnią ważną rolę w procesie transmisji doświadczenia kulturowego między kolejnymi pokoleniami użytkowników języka. W opracowaniu przytoczone zostały związki frazeologiczne charakterystyczne dla języka polskiego, które mają różne źródła, a następnie dokonano ich interpretacji, wskazując na znaczenie dosłowne i metaforyczne.

Keywords: społeczeństwo, doświadczenia kulturowe, język, związki frazeologiczne, kolokacje, frazeologia, znaczenie słów, pochodzenie słów, komunikacja, język polski.

Kinga KUSZAK. SOCIETY'S CULTURAL EXPERIENCES INSCRIBED IN LANGUAGE

The article addresses the issue of a cultural society that has been perpetuated by its language. The language is an expression of the community's social practice and experience accumulated over the span of many generations. It enables its users to transfer values, assessments, judgements, and standards of conduct which foster behaviours, actions, beliefs, and ethical and normative systems of the community. In particular, the article highlights the role of phrasemes - combinations of two or more words, which play an important role in the transmission of cultural experience between successive generations of speakers. The author attempted to prove the thesis that the phrasemes established that, which is important and valuable to society in every period of its historical development. She indicated, that it is in the languages fixed sayings that the way of seeing the world of past generations, relationships between people, their preferred values, etc. have been hidden. The study cited phrasemes characteristic of the Polish language that have different sources, and then their interpretation was made, pointing towards the importance of the literal and metaphorical meaning. The final part drew attention to new phrasemes, which persist in the public consciousness thanks to the impact of advertising and mass media. Language changes and expands, although it also requires its users to care about its development and employ its abundant possibilities in a conscious manner. This abundance is hidden in every language's phrasemes. It is therefore advisable to explore them with children and teenagers as early as possible, interpret them and search for their meanings and origins. Such activities, which I call «phraseological immersion», stimulate linguistic sensitivity and develop linguistic awareness in the contemporary users of all languages.

Keywords: society, cultural experiences, language, phrasemes, collocations, phraseology, word meanings, word origins, communication, Polish language.

КУШНИР Василь Андрійович. ДІАЛОГІЧНИЙ РІВЕНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ

Розглядаються методологічні проблеми сутності і змісту поняття «Диалогічний рівень професійної підготовки вчителя». На основі діалогу в розумінні М. М. Бахтина, загальнолюдських цінностей, онтологічного підходу досліджується така нескінченно-можлива система як педагогічний процес. Діалог розглядається як нова цілісність «учитель-учень» на принципах спів-праці, спів-сумісності, спів-переживання, спів-участі, спів-існування. Діалог базується на добровільній і взаємній відкритості вчителя і учнів, на бахтинському не-алібі поведінки вчителя і учнів. Діалог – це свобода вибору у вигляді відповідальних вчинків за себе і за другого, морально-духовна спрямованість педагогічного процесу.

Ключові слова: діалог, діалогічний рівень професійної підготовки вчителя, онтологія, людські цінності, гуманітарність педагогічного процесу, нескінченно-можлива реальність.

КУШНИР Василий Андреевич. ДИАЛОГИЧЕСКИЙ УРОВЕНЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ

Рассматриваются методологические проблемы сущности и содержания понятия «Диалогический уровень профессиональной подготовки учителя». На основе диалога в понимании М. М. Бахтина, общечеловеческих ценностей, онтологического подхода исследуется такая бесконечно-возможная реальность, как педагогический процесс. Диалог рассматривается как новая целостность «учитель-ученик» на принципах со-трудничества, со-вместности, со-переживания, со-участия, со-существования. Диалог базируется на добровольной и взаимной открытости учителя и ученика, на бахтинском «не-алиби» поведения учителя и учеников. Диалог – это и свобода выбора в виде ответственных поступков за себя и за другого, морально-духовная направленность педагогического процесса.

Ключевые слова: диалог, диалогический уровень профессиональной подготовки учителя, онтология, человеческие ценности, гуманитарность педагогического процесса, бесконечно-возможная реальность.

KUSHNIR Vasili Andreevich. DIALOGIC LEVEL OF PROFESSIONAL TRAINING OF TEACHERS

Discusses the methodological problems of the nature and content of the concept of «Dialogical level of professional training of teachers». Based on the dialogue in the understanding of M. Bakhtin, human values, ontological approach is studied such infinitely possible system as a pedagogical process. Dialogue is seen as a new integrity «teacher-student» on the principles of co-work, singing compatibility, co-experiences, co-participation, co-existence. The dialogue is based on a voluntary and reciprocal openness of teachers and students, banka non-alibi the behavior of teachers and students. Dialogue is freedom of choice through responsible actions for themselves and for the second, moral-spiritual orientation of pedagogical process.

Keywords: *dialogue, Dialogic level of professional training of teachers, ontology*

РИБІНСЬКА Юлія Анатоліївна. МЕТОДИЧНІ ФУНДАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО КОМУНІКАЦІЙНОГО ПІДГОТОВКА ФАКТОРІВ ФІЛОЛОГІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КРЕТИВНОГО НАПИСАННЯ

Стаття присвячена теоретичному та методичному дослідженню специфіки формування творчих навичок за допомогою творчого письма у майбутніх філологів та підвищення рівня професійної комунікативної компетентності у класі. Розкрито перспективу використання креативного перекладу, а також вимоги до їх вибору. Відзначено, що вірші є важливим ресурсом під час вивчення нових термінів та, загалом, вони підвищують рівень професійної комунікативної підготовки перекладачів.

Ключові слова: професійна комунікативна підготовка, майбутні філологи, креативне письмо, комунікативна компетентність, творчий переклад, комунікативна підготовка, експериментально підтверджена система.

РЫБИНСКАЯ Юлия Анатольевна. МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМУНИКАТИВНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ФИЛОЛОГОВ СРЕДСТВАМИ ТВОРЧЕСКОГО ПИСЬМА

Статья посвящена теоретико-методическому исследованию специфики формирования творческих способностей посредством творческого письма будущих филологов и повышения их уровня профессиональной коммуникативной компетентности в классе. Выпущена перспектива использования творческого перевода, а также требования к их выбору. Упоминается, что стихи являются важным ресурсом во время изучения новых терминов и что в целом они улучшают уровень профессиональной коммуникативной подготовки переводчиков.

Ключевые слова: профессиональная коммуникативная подготовка, будущие филологи, творческое письмо, коммуникативная компетентность, творческий перевод, коммуникативная подготовка, экспериментально обоснованная система.

RYBINSKA Yuliia Anatoliivna. METHODOICAL FOUNDATIONS OF THE PROFESSIONAL COMMUNICATIVE PREPARATION OF FUTURE PHILOLOGISTS BY MEANS OF CREATIVE WRITING.

The article is dedicated to the theoretical and methodical investigation of the specific of the creative skills formation by means of creative writing in future philologists and improving their level of the professional communicative competence in class. The perspective of using creative translation is released as well as the requirements for their choice. It is mentioned that poems are essential resource in time of new terms learning and that in general they improve the level of the translators` professional communicative preparation. Thereby, the special organized system of communicative professional preparation of future philologists by creative translation methods is capable to provide the formation of the student is foreign communicative competence by developing creative qualities of personality that has positive results in efficiency of the professional preparation in educational conditions. Such system gives a synthesis of motivational, theoretical and practical readiness of future philologists.

The author`s methodology of the future philologists training by means of creative translation and professional communicative strategies formation were designed and experimentally checked. It`s described by the complex of the creative tasks on the foreign language materials, eclectic and heuristic manuals (words composition, dictionary formation, key words, logical ties, rhymes creation, memory cards) to manage the process of creative translation, done by the students-philologists, and to develop their communicative skills.

The specific of the contemporary communicative preparation of the future philologists is caused by integration processes in our society, globalization and access to the information worldwide web, the necessity in highly competent specialists in the translation field and translation. The requirement of our time is to change the approach of our educational paradigm giving priority to the communicative preparation, which points out the main aim of the teaching process at the university level. The experimentally proved system of the creative translation teaching consists of three main stages: preparation, main body and analyses. The quintessential part of the technology is the formation of imprinting in time of learning new words and being ready to write the individual creative essays. Creative translation as the main technique is directed on the foreign communicative competence formation of the future philologists.

Key words: professional communicative preparation, future philologists, creative writing, communicative competence, creative translation, communicative preparation, experimentally proved system.

СТРАТАН-АРТИШКОВА Тетяна Борисівна. ВЗАЄМОДІЯ МИСТЕЦТВ У ФОРМУВАННІ ХУДОЖНЬОГО СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

У статті розкривається значення різних видів мистецтва у розвитку духовності майбутнього вчителя. Зазначається, що ціннісні аспекти різних видів мистецтва спрямовуються на розвиток світоглядних уявлень, ціннісних орієнтацій, духовних якостей особистості. Здійснюється аналіз наукових праць, що дає змогу підкреслити важливість використання взаємодії мистецтв у розвитку і формуванні художнього світогляду майбутнього фахівця в процесі навчання у ВНЗ.

Ключові слова: духовність, художній світогляд, взаємодія мистецтв, духовно-творча особистість, майбутній вчитель.

СТРАТАН-АРТЫШКОВА Татьяна Борисовна. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ИСКУССТВ В ФОРМИРОВАНИИ ХУДОЖЕСТВЕННОГО МИРОВОЗЗРЕНИЯ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ

В статье раскрывается значение разных видов искусства в развитии духовности будущего учителя.

Отмечается, что ценностные аспекты различных видов искусства направлены на развитие мировоззренческих представлений, ценностных ориентаций, духовных качеств личности. Осуществляется анализ научных работ, которые позволяют подчеркнуть важность использования взаимодействия искусств в развитии и формировании художественного мировоззрения будущего специалиста в процессе обучения в вузе.

Ключевые слова: духовность, художественное мировоззрение, взаимодействие искусств, духовно-творческая личность, будущий учитель.

STRATAN-ARTYSHKOVA Tatyana Borisivna. INTERACTION OF ART IN THE FUTURE OF THE FUTURE TEACHER'S ARTISTIC WORLDWIDE

The article reveals the importance of different types of art in the development of the spirituality of the future teacher. It is noted that the value aspects of different types of art are aimed at the development of ideological notions, values orientations, spiritual qualities of the individual. The analysis of scientific works is carried out, which makes it possible to emphasize the importance of using the interaction of arts in the development and shaping the artistic outlook of the future specialist in the process of studying at universities.

Key words: spirituality, artistic outlook, interaction of arts, spiritual and creative personality, future teacher.

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович. НАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ВОКАЛЬНО-ХОРОВОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

У статті здійснено нарративний аналіз психофізіологічних особливостей та особливостей вокально-хорової роботи з учнями 3–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Закцентовано увагу на розвитку сприймання, мислення, пам'яті, уваги, уяви, почуття, відчуття дітей молодшого шкільного віку. До того ж обґрунтовано підходи щодо проведення вокально-хорової роботи з учнями.

Ключові слова: сприймання, мислення, пам'ять, увага, уява, почуття, відчуття, вокально-хорова робота, учні молодших класів.

ЧЕРКАСОВ Владимир Федорович. НАРАТИВНЫЙ АНАЛИЗ ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ И ВОКАЛЬНО-ХОРОВОЙ РАБОТЫ С УЧАЩИМИСЯ МЛАДШИХ КЛАСОВ

В статье предпринята попытка нарративного анализа психофизиологических особенностей и особенностей вокально-хоровой работы с учащимися 3–4 классов общеобразовательных учебных заведений. Внимание сосредоточено на развитии восприятия, мышления, памяти, внимания, представления, чувств и ощущений детей младшего школьного возраста. Кроме этого, обоснованы подходы по проведению вокально-хоровой работы с детьми.

Ключевые слова: восприятие, мышление, память, внимание, представление, чувства и ощущения, вокально-хорова робота, учащиеся младших классов.

SHERKASOV Volodymyr Fedorovich. NARRATIVE ANALYSIS OF PSYCHOPHYSIOLOGICAL FEATURES AND VOCAL AND CHOIR WORK WITH STUDENTS OF THE LARGE CLASSES

The narrative analysis of psycho-physiological peculiarities and features of vocal-choral work with pupils of 3–4 classes of general educational institutions is carried out in the article. The emphasis is on the development of perception, thinking, memory, attention, imagination, feelings, and feelings of children of junior school age. In addition, approaches to conducting vocal and choral work with students are substantiated. In 3–4 classes the process of formation of vocal-choral skills of students is continuing, for example: sound formation, sound behavior, purity of intonation, string, breathing, diction and articulation, ensemble. This process is a complex phenomenon, based on musical and auditory concepts. The development of musical-auditory representations and flair, as well as the formation of vocal-choral skills, continues in the process of work on vocal-choral exercises and school song repertoire.

An important role at this stage is played by the development of internal hearing of schoolchildren. To do this, it is necessary to involve children in active creative activity in the field of perception, choral singing, improvisation, playing elementary musical instruments. In addition to the above, you should develop creative imagination, fantasy, musical memory. Naturally, the development of internal hearing depends on the experience of communicating with works of musical art and external auditory representations.

An important task in the context of vocal-choral education of junior pupils is the achievement of cantilly sound. For this purpose, it is advisable to introduce tranquil lyrics to the repertoire and to try to «draw the sound», as well as to play the melody with light and light sound. This work should not be a mechanical reproduction of the musical text, but provide for the development of children's emotional sensitivity, the active work of imagination, the development of musical memory, external and internal hearing, etc. While working on the songs of a cantilized character, it is necessary to focus students' attention on voice, diction and articulation, as well as on the distribution of breath and the development of the sentiment of the ensemble. The component of vocal-choral education of 3–4 grade pupils is considered singing and drip works. It can be both author's songs and folk songs. Undoubtedly, the work on a chapel begins with the singing of simple double-tone canons in the 2 nd class. In 3–4 classes the repertoire of droplet songs is complicated. The analysis of tentative and variational materials for the implementation of the school program provides a sufficient number of droplets with elements of polyphonic presentation of the material.

Keywords: perception, thinking, memory, attention, imagination, feeling, sensation, vocal-choral work, pupils of the junior class.

ШАНДРУК Світлана Іванівна. ИКТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА

Стаття присвячена використанню ИКТ у викладанні англійської мови в магістерській програмі на факультеті іноземних мов Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Однією з цілей курсу «Сучасні освітні технології в навчанні англійської мови» є аналіз навчальних веб-сайтів та пошук відповідних можливостей їх використання у викладанні та вивченні англійської мови. ИКТ інструменти Британської Ради використовуються магістрами під час підготовки мікро-уроків та презентацій в рамках курсу «Сучасні освітні технології в навчанні англійської мови». ИКТ дає магістрам можливість вивчити англійську мову більш творчо і розвивати дискурсивну компетенцію.

Ключові слова: ИКТ; ИКТ інструменти Британської Ради; веб-сайт; викладання англійської мови; магістерська програма.

ШАНДРУК Светлана Ивановна. ИКТ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА: МАГИСТЕРСКАЯ ПРОГРАММА

Статья посвящена использованию ИКТ в преподавании английского языка в магистерской программе на факультете иностранных языков Центральноукраинского государственного педагогического университета имени Владимира Винниченко. Одной из целей курса «Современные образовательные технологии в обучении английскому языку» является анализ учебных веб-сайтов и поиск соответствующих возможностей их использования в преподавании и изучении английского языка. ИКТ инструменты Британского Совета используются магистрами при подготовке микро-уроков и презентаций в рамках курса «Современные образовательные технологии в обучении английскому языку». ИКТ дает магистрам возможность изучить английский язык более творчески и развивать дискурсивную компетенцию.

Ключевые слова: ИКТ; ИКТ инструменты Британского Совета; сайт; преподавание английского языка; магистерская программа.

SHANDRUK Svitlana Ivanivna. ICT IN PROFESSIONAL PREPARATION OF TEACHERS OF ENGLISH: MASTER PROGRAM

The article is devoted to the of ICT usage in English language teaching at Master Program at the Faculty of Foreign Languages, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University. One of the purposes of the course «Modern Educational Technologies in English Language Teaching» is to analyse educational websites and to find possibility to use them appropriately in English Language teaching and learning. British Council ICT tools are used by master students while preparing micro lessons and presentation in the frame of the course «Modern Educational Technologies in English Language Teaching». ICT gives master students the opportunity to explore English language more creatively and to develop discourse competency. ICT provides great opportunities for making learning more effective for everyone with different needs. ICT provides materials that make English class more interesting. With the help of ICT master students can learn English with ease. ICT provides different opportunities to make learning more fun and enjoyable in terms of teaching same things in new ways. Master students who are engaged and interested in things they are studying, are expected to have better knowledge retention. ICT provides great opportunities for making learning more effective for everyone with different needs. The existence of several sorts of ICT tools suggested by British Council gives master students other support of learning English especially in terms of grammar, translation, vocabulary learning, games and testing.

Future research studies need to investigate usage of ICT in teaching academic writing as a dominant form of presentation ideas in the frame of the course «Practice of Oral and Written Speech».

Keywords: ICT; British Council ICT tools; website; English language teaching; Master Program.

БАЛАКІРЄВА Вікторія Анатоліївна. КОНТЕКСТНИЙ ПІДХІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті обґрунтовано контекстний підхід підготовки майбутніх учителів до трудового навчання молодших школярів. Доведено актуальність означеної проблематики в умовах сучасної України. З'ясовано, що педагогічна наука накопичила чималий досвід з визначення сутності та шляхів реалізації контекстного підходу. Контекстний підхід розглядається як професійно орієнтоване навчання, у процесі якого знання, уміння, навички засвоюються в контексті з майбутньою професійною діяльністю.

Ключові слова: контекстний підхід, молодші школярі, підготовка майбутніх учителів, трудове навчання.

БАЛАКИРЕВА Виктория Анатольевна. КОНТЕКСТНЫЙ ПОДХОД ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ОРГАНИЗАЦИИ ТРУДОВОГО ОБУЧЕНИЯ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

В статье обосновано контекстный подход подготовки будущих учителей к трудовому обучению младших школьников. Доказано актуальность этой проблематики в условиях современной Украины. Установлено, что педагогическая наука накопила большой опыт по определению сущности и путей реализации контекстного подхода. Контекстный подход рассматривается как профессионально ориентированное обучение, в процессе которого знания, умения, навыки усваиваются в контексте с будущей профессиональной деятельностью.

Ключевые слова: контекстный подход, младшие школьники, подготовка будущих учителей, трудовое обучение.

BALAKIREVA Victoria Anatolievna. CONTEXT APPROACH FOR PREPARING FUTURE TEACHERS TO THE ORGANIZATION OF LONG-TERM SCHOOL LABOR TRAINING

The article substantiates the context approach of preparing future teachers for labor education of junior pupils. The relevance of the mentioned problem in the conditions of modern Ukraine is proved. It has been found that pedagogical science has accumulated considerable experience in determining the essence and ways of implementing the context approach. The context approach is seen as a professionally oriented learning, in which knowledge, skills, and skills are acquired in the context of future professional activities.

The main function of the context-based approach to learning is to create conditions for the transformation of educational and cognitive activity into a professional, thus modeling the educational environment, as close as possible to the form and content to the professional. Context learning is learning in which language of science and with the help of the whole system of forms, methods, means of learning (traditional and new) is consistently modeled the substantive and social content of the future professional activity of students.

The methodology of the context approach consists of three basic forms of activity: educational activity with a leading role of lectures and practical classes; quasiprofessional, which is embodied in games, special courses; educational-professional (research work of students, technological practice, diploma and course designing). The construction of a learning process based on the technology of contextual learning helps to maximally approximate the content and process of students' educational activities to their future profession.

In the process of contextual learning through the entire system of forms, methods and means of learning, traditional and new, in the student's learning activities, the substantive and social content of their future profession is consistently modeled. Contextual learning is a form of active learning, designed for implementation in higher education, focused on the professional training of students and implemented through the systematic use of the professional context, the gradual saturation of the educational process with elements of professional activity.

The implementation of the context approach in the process of preparing future teachers for elementary school to organize the work of pupils, promotes the development of professional skills of future professionals, helps to more objectively and accurately determine their professional suitability. The use of this approach sets not only the vector of personality development, but also creates conditions for it to plan a common, unified and compulsory development line, and assists each student, taking into account his available knowledge of knowledge, to improve and realize their individual abilities and successfully pass the formation process personality The context-based approach to the training of future primary school teachers in the context of reforming higher education ensures that the conditions for future vocational and pedagogical activities are brought closer.

Keywords: contextual approach, younger schoolchildren, preparation of future teachers, labor training.

БОГОМОЛОВА Марина Юрївна. ВНЕСОК ЯКОВА ФЕОФАНОВИЧА ЧЕПИГИ (ЗЕЛЕНКЕВИЧА) (1875–1938) У РОЗВИТОК ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ (20–30-ТІ РОКИ ХХ СТ.)

У статті розкривається внесок Я.Чепіги в розбудову українського шкільництва, педагогічної науки та практики в 20–30-х роках ХХ століття. Особлива увага приділяється розкриттю трудового принципу в новій українській школі тогочасного періоду. Зазначається, що вчений розглядав зміст, форми й методи шкільної освіти в контексті реалізації концепції соціального виховання дітей та молоді, підготував підручники та посібники, що сприяло вирішенню нагальних питань в українській трудовій школі досліджуваного періоду.

Ключові слова: соціальне виховання, комплексний підхід, трудовий принцип, форми соціального виховання, зміст освіти.

БОГОМОЛОВА Марина Юрьевна. ВКЛАД ЯКОВА ФЕОФАНОВИЧА ЧЕПИГИ (ЗЕЛЕНКЕВИЧА) (1875–1938) В РАЗВИТИЕ ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ СОЦИАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ (20–30-Е ГГ. ХХ СТ.)

В статье раскрывается вклад Я. Чепига в развитие украинского образования, педагогической науки и практики в 20–30-х годах ХХ века. Особое внимание уделяется раскрытию трудового принципа в новой украинской школе тогдашнего периода. Отмечается, что ученый рассматривал содержание, формы и методы школьного образования в контексте реализации концепции социального воспитания детей и молодежи, подготовил учебники и пособия, что способствовало решению насущных вопросов в украинской трудовой школе исследуемого периода.

Ключевые слова: социальное воспитание, комплексный подход, трудовой принцип, формы социального воспитания, содержание образования.

BOGOMOLOVA Marina Yuriyivna. CONTRIBUTION OF YAKOV FEOFANOVICH CHEPIGA (ZELENKEVICH) (1875–1938) TO THE DEVELOPMENT OF THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL EDUCATION (20–30 YEARS OF XX CENTURIES)

The article reveals the contribution of Y. Chepiga to the development of Ukrainian schooling, pedagogical science and practice in the 20-30's of the XXI century. Particular attention is paid to the disclosure of the labor principle in the new Ukrainian school of that time. It is noted that the scholar considered the content, forms and methods of school education in the context of implementing the social education concept of children and youth, prepared textbooks and manuals, which were solving urgent issues in the Ukrainian labor school of the studied period.

The works of Y. Chepiga were actual, important in the context of a seven-year labor school work, which became the main type of children's institution in the 20's of the XX century. In these schools, boys and girls from the age of 8 to 15

years were brought up and educated (was implemented the concept of social education).

The analysis of Y. Chepiga's works shows that he related to the main directions of social education in schools: self-organization of children; development of children's self-government; the organization of child labor, aimed at upbringing labor discipline, solidarity, collectivist skills and bringing children to organized work and production of adults; the relationship of schools with the environment (social one) with a view to its pedagogy.

Y. Chepiga clearly defended the position that one of the most important factors in the social upbringing of children is child labor, which promotes the formation of practical skills and abilities for children and young people, as well as their readiness for future work. The scientist deeply interprets the concept of «activity», «labor activity», revealing the psychological and pedagogical foundations of their significance in the life of the child.

He identified the forms in which tasks of social education could be realized: guarding and alternation at school; decorating the school; maintaining order in school; fair division of labor; organization of students self-help; edition of the children's magazine; holding games and leisure; conducting school holidays; work on a farm and collective field, in a garden; guiding tours; work of the school museum and theater; organization of the students self-government organs' work.

Keywords: social upbringing, complex approach, labor principle, forms of social education, content of education.

БОСИЙ Василь Сильвестрович. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СПРИЙНЯТТЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті здійснюється аналіз досліджуваного феномена. Визначаються характерні особливості, зміст, структура, етапи поняття «художнє сприйняття». Доведено, що процес художнього сприйняття передбачає складну взаємодію емоційно-когнітивних, духовно-творчих, індивідуально-особистісних складників, характеризується багатством асоціативно-образного мислення, здатністю співпереживати, адекватно відтворювати, самовиражатися. Сформованість художнього сприйняття майбутнього вчителя хореографічних дисциплін реалізує можливість для саморозвитку, гуманізує процес педагогічної взаємодії, сприяє вирішенню актуальних завдань мистецької освіти.

Ключові слова: художнє сприйняття, творча особистість, емоційно-інтелектуальна сфера, майбутній вчитель хореографічного мистецтва.

БОСИЙ Василий Сильвестрович. ФОРМИРОВАНИЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ВОСПРИЯТИЯ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФИЧЕСКОГО ИСКУССТВА В ПРОЦЕССЕ СПЕЦИАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

В статье анализируется понятие, которое исследуется. Определяются характерные особенности, содержание, структура, этапы понятия «художественное восприятие». Исследовано, что процесс художественного восприятия предполагает сложное взаимодействие эмоционально-когнитивных, духовно-творческих, индивидуально-личностных компонентов, характеризуется багатством асоціативно-образного мышления, способностью сопереживать, адекватно отображать, самовыражаться. Сформированность художественного восприятия будущего учителя хореографических дисциплин реализует возможность саморазвития, гуманизирует процесс педагогического взаимодействия, способствует решению актуальных задач художественного образования.

Ключевые слова: художественное восприятие, творческая личность, эмоционально-интеллектуальная сфера, будущий учитель хореографического искусства.

BOSIY Vasil' Sil'vestrovich. FORMATION OF THE ARTISTIC PERCEPTION OF THE FUTURE TEACHER OF CHOREOGRAPHIC ART IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING

The article analyzes the concept of «artistic perception», defines its essence, features, internal components. It is noted that choreographic art is an integral part of the formation of a spiritually developed person, and therefore it would be an important subject of the education and upbringing from an early childhood. Involvement in choreographic activity significantly expands human spiritual world, generalizes the hierarchy of personal values and meanings and harmonizes the inner world. In such regard, the universal nature of choreographic art gives significant opportunities.

As a peculiar «philosophy of the heart», combining the wisdom of mind and the wisdom of the heart with the power of imagination, fantasy, art is able not only promote the awakening and deepening of human feelings with the highest degree, but also induces the work of thought, forms moral principles, broadens the worldview, strengthens the ideological positions, generates ideals. Just for help of choreographic art, a person not only learns the surrounding reality, but first of all forms himself as a fully developed spiritual personality, which is an important step on the way to creativity as an expression of cognitive, effective and moral personal activity.

In this triune, artistic perception occupies a special place, as it can motivate action, generate interest and the need for artistic communication, combine, closely interact with the intellectual-cognitive, moral-ethical, person-axiological spheres of personality. This is made possible by the fact that the objective and subjective, conscious and subconscious, sensuously intuitive and emotional-figurative, intellectual-minded and reflexive-evaluative arise in close interaction, interpenetration and mutual enrichment in the process of artistic perception.

It is emphasized that the essence of professional activity of the future teacher of choreographic disciplines is the conscious and profound comprehension of the composition, its inspired reproduction, artistic interpretation, adequate embodiment, stage and performing mastery, characterization, actualization, interpretation and individualization, that corresponds to aesthetic, historical and social, objective requirements of modernity and is reflected in expressive and shaping means, personal and creative potential of the future specialist. Therefore, the problem of forming the artistic perception of the future teacher of choreographic disciplines in the process of their professional training becomes of particular importance.

Keywords: *artistic perception, creative personality, emotional and intellectual sphere, future teacher of choreographic art.*

ГABELKO Олена Миколаївна. НАВЧАННЯ МОВИ: ПРИНЦИПИ ВИКЛАДАННЯ

У статті розглядається роль вчителів, як перетворюючих інтелектуалів. Їх завдання простягаються за межі класу. Як інтелектуали, вчителі займаються подвійним завданням: вони прагнуть не тільки до розвитку освіти, а й до особистої трансформації.

Для досягнення прогресу в галузі освіти вони займаються створенням і впровадженням форм знань, які мають відношення до конкретних контекстів і розробляють навчальні плани з огляду на свої власні потреби і потреби своїх учнів. Таке завдання змушує їх максимально підвищувати обізнаність своїх учнів, використовуючи усвідомлення, постановку проблем. Щоб досягнути особистої трансформації, вони намагаються просвіщати себе і своїх учнів про різні форми нерівності та несправедливості в суспільстві в цілому, а також вирішувати і виправляти їх цілеспрямованими і мирними засобами. Таким чином, подвійна роль вимагає, щоб учителі розглядали педагогіку не тільки як механізм максимізації можливостей навчання в класі, але і як засіб зміни життя в класі і за його межами.

Ключові слова: *пасивні техніки, рефлексивні практики, рефлексивні навчальні трансформаційні інтелектуали, класна реальність, інноваційні стратегії навчання, дослідження в області занять і дії щодо вирішення проблем.*

ГABELKO Елена Николаевна. ОБУЧЕНИЕ ЯЗЫКУ: ПРИНЦИПЫ ПРЕПОДАВАНИЯ

В статье рассматривается роль учителей, как преобразующих интеллектуалов. Их задачи простираются за пределы класса. Как интеллектуалы, учителя занимают двойной задачей: они стремятся не только к развитию образования, но и к личной трансформации.

Для достижения прогресса в области образования они занимаются созданием и внедрением форм знаний, которые имеют отношение к конкретным контекстам и разрабатывают учебные планы учитывая свои собственные потребности и потребности своих учеников. Такая задача вынуждает их максимально повышать осведомленность своих учеников, используя осознание, постановку проблем.

Чтобы добиться личной трансформации, они пытаются просвещать себя и своих учеников о различных формах неравенства и несправедливости в обществе в целом, а также решать и исправлять их целенаправленными и мирными способами. Таким образом, двойственная роль требует, чтобы учителя рассматривали педагогику не только как механизм максимизации возможностей обучения в классе, но и как средство преобразования жизни в классе и за его пределами.

Ключевые слова: *пассивные техники, рефлексивные практики, рефлексивные обучающие трансформационные интеллектуалы, классная реальность, инновационные стратегии обучения, исследования в области занятий и действия по решению проблем.*

HABELKO Olena Mykolayivna. LANGUAGE TEACHING: DISCOVERING TEACHERS' PRINCIPLES

The article deals with the role of the teacher in language teaching. Critical pedagogists view teachers as professionals who are able and willing to reflect upon the ideological principles that inform their practice, who connect pedagogical theory and practice to wider social issues, and who work together to share ideas, exercise power over the conditions of their labor, and embody in their teaching a vision of a better and more humane life.

By requiring teachers to be sociopolitically conscious and to be assertive in acting upon their sociopolitical consciousness, the concept of teachers as transformative intellectuals stretches their role beyond the borders of the classroom. As intellectuals, teachers are engaged in a dual task: they strive not only for educational advancement but also for personal transformation.

To achieve educational advancement, they try to organize themselves as a community of educators dedicated to the creation and implementation of forms of knowledge that are relevant to their specific contexts and to construct curricula and syllabi around their own and their students' needs, wants, and situations. Such a task makes it imperative for them to maximize sociopolitical awareness among their learners using consciousness-raising, problem-posing activities.

To achieve personal transformation, they try to educate themselves and their students about various forms of inequality and injustice in the wider society and to address and redress them in purposeful and peaceful ways. The dual role, thus, requires teachers to view pedagogy not merely as a mechanism for maximizing learning opportunities in the classroom but also as a means for transforming life in and outside the classroom.

Keywords: *passive technicians, reflective practitioners, reflective teaching transformative intellectuals, classroom reality, innovative teaching strategies, classroom-oriented action research and problem-solving activities*

ГАЛЕТА Ярослав Владимирович. ДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА

Проблема становлення особистості в сучасних умовах зростання ролі інформаційно-комунікаційних технологій стає однією з актуальних у полі педагогічних досліджень. Обсяг інформації, інформаційних ресурсів, відповідних технологій вносить значний вплив як на різні сторони громадського життя, так і на процеси становленні особистості людини зокрема.

Доведено, що соціальну зрілість обумовлюють певні якості особистості, які здійснюють дієвий вплив на

саморегуляцію поведінки. Соціальна зрілість особистості – це якісна міра її розвитку в умовах конкретного соціального середовища, яке забезпечує творче входження в різні види соціокультурної ситуації і сприяє її соціальному зростанню.

Обґрунтовано, що в педагогічному розумінні зміст соціальної зрілості відображає лише те, що фактично сформоване в людині у вигляді якостей особистості, а також те, що з трансформованого ззовні у внутрішню структуру новоутворення особистості безпосередньо реалізується в її перетворюючій діяльності, націленій на удосконалення видів діяльності й стосунків, які формують особистість.

Ключові слова: особистість, інформація, культура, інформаційна культура, інформаційне суспільство, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційне середовище, інформаційна революція.

ГАЛЕТА Ярослав Владимирович. К ВОПРОСУ ИССЛЕДОВАНИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ЗРЕЛОСТИ ЛИЧНОСТИ В УСЛОВИЯХ ОБНОВЛЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ ОБЩЕСТВА

Проблема становления личности в современных условиях роста роли информационно-коммуникационных технологий становится одной из актуальных в поле педагогических исследований. Объем информации, информационных ресурсов, соответствующих технологий вносит значимое влияние как на различные стороны общественной жизни, так и на процессы становления личности человека в частности.

Доказано, что социальную зрелость обуславливают определенные качества личности, которые осуществляют действительное влияние на саморегуляцию поведения. Социальная зрелость личности – это качественная степень её развития в условиях конкретной социальной среды, которая обеспечивает творческое вхождение в различные виды социокультурной ситуации и содействует его социальному возрастанию.

Обосновано, что в педагогическом понимании содержание социальной зрелости отображает лишь то, что фактически сформировано в человеке в виде качеств личности, а также то, что из трансформированного извне во внутреннюю структуру новообразования личности непосредственно реализуется в его преобразующей деятельности, нацеленной на усовершенствование видов деятельности и отношений, которые формируют личность.

Ключевые слова: личность, информация, культура, информационная культура, информационное общество, информационно-коммуникационные технологии, информационная среда, информационная революция.

HALETA Yroslav Volodimerovich. TO THE PROBLEM OF SOCIAL MATURITY OF A PERSONALITY IN THE CONDITIONS OF UPDATING INFORMATIONAL CULTURE OF THE SOCIETY

The problem of the formation of a personality in modern conditions of growth of the role of information and communication technologies is becoming one of the most urgent in the field of pedagogical research. The volume of information, information resources, and relevant technologies makes a significant impact both on various aspects of public life and on the processes of the formation of a person's personality in particular.

The article is devoted to the analysis of the definition of the relationship between the social maturity of the individual and the culture of the society. Specific features of personality formation in the information society have been determined. The research has shown that scientists connect the solution to the given problem with the formation of information culture of a person. The research reflects the development of understanding the essence of the category «social maturity», as well as outlines a number of concepts, understanding of the essence of which will allow to be detailed in relation to its content.

It is proved that social maturity is conditioned by certain personality qualities that have an effective influence on self-regulation of behavior. Social maturity of the individual is a qualitative degree of his development in the conditions of a specific social environment that ensures creative involvement into various types of social and cultural situation and promotes his social growth.

The study of the social maturity of the individual in pedagogical research is caused by the need to search for effective forms and methods of education in the interaction of self-education and the actions of the social environment.

It has been justified that in the pedagogical sense, the content of social maturity reflects only what is actually formed in a person in the form of personality traits, and also that from the external transformed to the internal structure of the new formation of a personality is directly realized in his transforming activity aimed at improving the types of activities and relations, which form the personality..

Keywords: personality, information, culture, information culture, information society, information and communication technologies, information environment, information revolution

ГАЛИМСЬКА Інна Іванівна. САМОСТІЙНЕ ФІЗИЧНЕ ТРЕНУВАННЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МАЙБУТНЬОГО АВІАФАХІВЦЯ

Стаття присвячується питанням професійно-прикладної фізичної підготовки курсантів і слухачів авіаційних вузів. Автор обґрунтовує ефективність використання самостійної роботи як складової загальної і професійної фізичної підготовки, а також самостійної, усвідомленої і активної рухової діяльності в цілях ефективною психофізичної адаптації до умов сучасного життя.

Ключові слова: фізична культура, професійне навчання, самостійна фізична підготовка, спорт.

ГАЛИМСКАЯ Анна Ивановна. САМОСТОЯТЕЛЬНАЯ ФИЗИЧЕСКАЯ ТРЕНИРОВКА – ВАЖНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБА ЖИЗНИ БУДУЩЕГО АВИАСПЕЦИАЛИСТА

Статья посвящена вопросам профессионально-прикладной физической подготовки курсантов и

слушателей авиационных вузов. Автор обосновывает эффективность использования самостоятельной работы как составляющей общей и профессиональной физической подготовки, а также самостоятельной, осознанной и активной двигательной деятельности в целях эффективной психофизической адаптации к условиям современной жизни.

Ключевые слова: физическая культура, профессиональное обучение, самостоятельная физическая подготовка, спорт.

HALIMSKA Inna Ivanivna. PERSONAL PHYSICAL TRAINING IS AN IMPORTANT COMPONENT OF THE HEALTHY LIFE OF THE FUTURE AVIA SPECIALIST

Modern transformational processes taking place in all spheres of public life, cause constant growth of requirements to ensure the quality of professional training of future specialists. This also applies fully to the problems of training civil aviation specialists capable of performing professional activities in the current conditions of increasing technical equipment and information intensity of work. In this context, physical education is seen as an important system-forming factor for the scientific organization of the training of future civil aviation specialists.

The content of professional-applied physical training defines the requirements for the specialist's personality, and, above all, the requirements for his physical and mental fitness, which, in turn, are determined by factors closely related to the specifics of professional activity.

However, professional-applied physical training is not separate from the traditional system of physical education, but is organically linked with all its main directions. The new strategy for the training of cadets should be not only in specially organized physical training sessions, as well as independent, conscious and active motor activity in order to effectively psychophysically adapt to the socio-legal conditions of contemporary life.

Individual physical training is a complex, purposeful process, one of the forms of vocational training of cadets and students, which is carried out by them individually and independently, but with proper pedagogical support in extra-curricular time, is aimed at the development and improvement of physically important qualities.

In the process of independent physical training, cadets and students develop autonomy in cognitive activity and the ability to independently apply existing knowledge, skills, abilities, pedagogical technologies in teaching and practice.

One of the defining principles for organizing additional classes is that although the teacher does not participate directly in this process, but his role is somehow determinative, since consulting with a teacher is one of the key stages of this process. Formation of primary motor skills and skills of cadets should take place under the guidance of a teacher in order to prevent the fixing of errors in the technique of performing exercises. Formation and improvement of physical qualities is more expedient to move to independent work.

Keywords: professional-applied physical training, independent physical training.

ГИРИЛОВСЬКА Ірина Вікторівна. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ САМОПІДГОТОВКИ УЧНІВ ДО МОНІТОРИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

Стаття присвячена проблемі якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах будівельного профілю. В ній обґрунтовано професійно-орієнтовану самопідготовку учнів до моніторингового оцінювання як окремого етапу моніторингового дослідження; представлено зразки підготовчих комплексних завдань за професіями «маляр», «штукатур», «лицювальник-плиточник».

Ключові слова: професійна підготовка; якість; моніторинг; самопідготовка; професійно-технічний навчальний заклад; робітник-будівельник.

ГИРИЛОВСКАЯ Ирина Викторовна. ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ САМОПОДГОТОВКИ УЧАЩИХСЯ К МОНИТОРИНГОВОМУ ОЦЕНИВАНИЮ В ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ СТРОИТЕЛЬНОГО ПРОФИЛЯ

Статья посвящена проблеме качества профессиональной подготовки будущих квалифицированных рабочих в профессионально-технических учебных заведениях строительного профиля. В ней обосновано профессионально-ориентированную самоподготовку учащихся к мониторинговому оцениванию как отдельного этапа мониторингового исследования; представлены образцы подготовительных комплексных заданий по профессиям «маляр», «штукатур», «облицовщик-плиточник».

Ключевые слова: профессиональная подготовка; качество; мониторинг; самоподготовка; профессионально-техническое учебное заведение; рабочий-строитель.

HYRYLOVSKA Iryna Victorivna. ORGANIZATION OF PROFESSIONALLY-ORIENTED SELF-PREPARATION FOR STUDENTS TO MONITORING EVALUATION IN PROFESSIONAL-TECHNICAL EDUCATIONAL STAFF OF BUILDING PROFILE

Modern life of society is impossible without the effective functioning of the construction complex. First of all, highly skilled specialists are needed to ensure it. Therefore, requirements for the level of basic training of graduates of vocational education institutions of building profile are increasing.

To manage the educational process, to identify ways to improve it, to determine the direction of improving the quality of the training of future skilled workers, helps to monitor. Its results are essential for the adoption of appropriate managerial decisions. Therefore, the problem of monitoring the quality of the training of future skilled construction

workers is relevant and meets the requirements of the present.

The most widespread in modern vocational schools is the training of students from such finishing jobs as: painter, plasterer, tile worker and their integrated options. Professional training in these professions is carried out in accordance with educational qualification characteristics, which specify the requirements for professional theoretical knowledge, practical skills and types of work complexes for each working class.

Execution of modern finishing works is carried out using new building materials and technologies. This requires students not only profound theoretical knowledge, but also a high level of professional training, self-education and self-development. Therefore, monitoring studies should be conducted to ensure the quality of vocational training for students in vocational schools.

At the same time, obtaining reliable monitoring results is directly dependent on the discovery of diligence, responsibility of the recipients themselves, their desire to show the best level of their professional training. Therefore, it is important to highlight and organize highly professional-oriented self-training of students for monitoring assessment in order to deepen and systematize their professional knowledge. It is expedient to carry out the mentioned professional-oriented self-training of students on the basis of preparatory complex tasks, which correlate with the content of their professional training.

Keywords: professional training; quality; monitoring; self-training; vocational and technical educational institution; worker-builder.

ДАНИЛЮК Оксана Климівна, ГРОМКО Тетяна Василівна. ПРОФЕСІЙНА МОВНОКОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНЦІЯ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА»

Професійна мовнокомунікативна компетенція особистості є показником сформованості системи професійних знань, комунікативних умінь і навичок, ціннісних орієнтацій, загальної гуманітарної культури, інтегральних показників культури мовлення, необхідних для якісної професійної діяльності. Сформуванню професійну мовнокомунікативну компетенцію покликана сучасна система освіти. Важливу роль у ньому процесі відіграє курс «Сучасна українська літературна мова».

Ключові слова: комунікативна компетенція, мовна компетенція, мовознавчі складові професійної компетенції, культура мовлення, сучасна українська літературна мова.

ДАНИЛЮК Оксана Климовна, ГРОМКО Татьяна Васильевна. ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ЯЗЫКОКОМУНИКАТИВНАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ ПРИ ИЗУЧЕНИИ КУРСА «СОВРЕМЕННЫЙ УКРАИНСКИЙ ЛИТЕРАТУРНЫЙ ЯЗЫК»

Профессиональная языкокоммуникативная компетенция личности является показателем сформированности системы профессиональных знаний, коммуникативных умений и навыков, ценностных ориентаций, общей гуманитарной культуры, интегральных показателей культуры речи, необходимых для качественной профессиональной деятельности. Сформировать профессиональную языкокоммуникативную компетенцию призвана современная система образования. Важную роль в этом процессе играет курс «Современный украинский литературный язык».

Ключевые слова: коммуникативная компетенция, речевая компетенция, языковедческие составляющие профессиональной компетенции, культура речи, современный украинский литературный язык.

DANILYUK Oksana Klimovna, GROMKO Tetyana Vasilivna. PROFESSIONAL LANGUAGE COMMUNICATION COMPETENCE IN THE STUDY OF THE COURSE «MODERN UKRAINIAN LITERARY LANGUAGE»

Professional language-communicative competence of the individual is an indicator of the formation of a system of professional knowledge, communicative skills and skills, value orientations, the general humanitarian culture, integral indicators of the culture of speech, necessary for high-quality professional activities. To form a professional linguistic and communicative competence the modern system of education is called. An important role in it is played by the course «Modern Ukrainian Literary Language». The prospect of research is seen by us in proving that vocational communicative competence is a kind of guideline that directs the professional activity of a teacher to fulfill the main goal of language education - the education of a linguistic person who has a system of knowledge, skills and skills that will provide him with a high level of communication in various life situations.

Keywords: communicative competence, linguistic competence, linguistic components of professional competence, speech culture, modern Ukrainian literary language.

ДОЛИННИЙ Юрій Олексійович. РЕАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

У статті розглянуто практичну реалізацію системи професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями. Представлено загальний зміст проведеної експериментальної роботи по виявленню впливу експериментальної та загальної програм підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, фізичної реабілітації до професійної діяльності.

Ключові слова: фахівці, фізична терапія, експериментальна робота, обмеження в розвитку.

ДОЛИННИЙ Юрий Алексеевич. Реализация СИСТЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ФИЗИЧЕСКОЙ ВОСПИТАНИЯ И СПОРТА К РЕАБИЛИТАЦИОННОЙ РАБОТЕ С ДЕТЬМИ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ФИЗИЧЕСКИМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ

В статье рассмотрена практическая реализация системы профессиональной подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту в реабилитационной работе с детьми с ограниченными физическими возможностями. Представлено общее содержание проведенной экспериментальной работы по выявлению влияния экспериментальной и общей программ подготовки специалистов по физической терапии, эрготерапии, физической реабилитации к профессиональной деятельности.

Ключевые слова: специалисты, физическая терапия, экспериментальная работа, ограничения в развитии.

DOLINNYU Yuriy Oleksiovich. REALIZATION OF THE SYSTEM OF PROFESSIONAL PREPARATION FOR FUTURE PROFESSIONALS FROM PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TO REHABILITATION WORK WITH CHILDREN WITH RESTRICTED PHYSICAL OPPORTUNITIES

The article deals with the practical implementation of the system of professional training of future specialists in physical education and sports for rehabilitation work with children with disabilities. The overall content of the experimental work on revealing the influence of the experimental and general programs of training specialists in physical therapy, ergotherapy, physical rehabilitation to professional activity is presented. The purpose of professional training of specialists in physical education and sports for rehabilitation work with children with disabilities is to determine the degree of influence of programs of different orientation on the development of students of educational, cognitive, cognitive, reflexive activities during classes in higher educational establishments, professional knowledge and skills future specialists. A pedagogical experiment (2013–2018) was carried out to achieve the set goal and to solve the tasks. The analysis of the implementation of the «Program for the training of specialists in physical education and sports for rehabilitation work with children with disabilities» was developed by us as a result of the first and the second stage of our study. The pedagogical experiment has given us the opportunity to discover the dynamics of criteria (motivational, cognitive, reflexive, professional) of future bachelor readiness for physical therapy, ergotherapy, specialists in physical rehabilitation.

Keywords: specialists, physical therapy, experimental work, restriction in development.

РАЦУЛ Анатолій Борисович, ЗАВІТРЕНКО Долорес Жораївна, КУРЯТА Ірина Георгіївна. ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ОСНОВ КОРЕКЦІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ З ОБМЕЖЕНИМИ РОЗУМОВИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Стаття розкриває проблеми корекційно-розвиваючої роботи в спеціальних освітніх установах. Вона розроблена на основі системного вивчення психолого-педагогічних умов забезпечення корекційної спрямованості трудового навчання дітей з обмеженими розумовими можливостями (із затримкою психічного розвитку та розумово відсталих дітей).

Ключові слова: корекція, корекційно-розвивальна робота, корекційний вплив, компоненти корекційної роботи, корекційно-розвивальний вплив на дитину в процесі трудового навчання.

РАЦУЛ Анатолій Борисович, ЗАВІТРЕНКО Долорес Жораєвна, КУРЯТА Ірина Георгіївна. ИССЛЕДОВАНИЕ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ОСНОВ КОРРЕКЦИОННОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ ТРУДОВОГО ОБУЧЕНИЯ УЧАЩИХСЯ С ОГРАНИЧЕННЫМИ УМСТВЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ

Статья раскрывает проблемы коррекционно-развивающей работы в специальных образовательных учреждениях. Она разработана на основе системного изучения психолого-педагогических условий обеспечения коррекционной направленности трудового обучения детей с ограниченными умственными возможностями (с задержкой психического развития и умственно отсталых детей).

Ключевые слова: коррекция, коррекционно-развивающая работа, коррекционное влияние, компоненты коррекционной работы, коррекционно-развивающий влияние на ребенка в процессе трудового обучения.

RASUL Anatolii Borysovych, ZAVITRENKO Dolores Zhoraivna, KYRIATA Iryna Georgiivna. THE STUDY OF PSYCHO-PEDAGOGICAL FOUNDATIONS OF CORRECTIONAL LABOUR OF TEACHING STUDENTS WITH INTELLECTUAL DISABILITIES

The article describes the problem of correctional-developmental work in special educational institutions. The problem is solved on the basis of systematic study of the psychological-pedagogical conditions of the correctional purposefulness ensuring of labour teaching of pupils with limited mental abilities (with learning difficulties and mentally retarded children). The basis of mental development in children with intellectual disabilities is the development of work activity in terms of quality and productivity.

Pedagogical provision of corrective and developmental work in the process of labor training of students with limited mental capabilities involves the special construction of all parts of the pedagogical process in accordance with the need for their formation in the mental sphere, namely, general intellectual abilities to work, peculiarities of development, conditions of formation in children of this category.

Thus, the process of labor training in special schools for children with reduced mental skills is aimed at generating generalization, awareness, independence, sustainability of mental activity and its individual way on the basis of mastering work activity.

Keywords: *correction, correction-development work, corrective influence, components of corrective work, corrective-developmental influence on the child in the process of labor training.*

ЗИНУКОВА Наталія Вікторівна. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ПЕРЕКЛАДАЧА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УСНОГО ПЕРЕКЛАДАЧА

У статті розглядається проблема формування мовної особистості перекладача як системоутворюючий фактор процесу його професійної підготовки, визначаються необхідні умови досягнення нової якості вищої лінгвістичної освіти. Особлива увага приділяється осмисленню професійного портрета фахівця в галузі перекладу та визначенню його рольового репертуару й функцій в умовах полікультурного і поліетнічного середовища.

Ключові слова: *мовна особистість, перекладач, міжкультурна комунікація, перекладацька компетентність, лінгвокультури.*

ЗИНУКОВА Наталья Викторовна. ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА ПЕРЕВОДЧИКОВ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ УСТНОГО ПЕРЕВОДЧИКА

В статье рассматривается проблема формирования языковой личности переводчика как системообразующий фактор процесса его профессиональной подготовки, определяются необходимые условия достижения нового качества высшего лингвистического образования. Особое внимание уделяется осмыслению профессионального портрета специалиста в области перевода и определению его ролевого репертуара и функций в условиях поликультурной и полиэтнической среды.

Ключевые слова: *языковая личность, переводчик, межкультурная коммуникация, переводческая компетентность, лингвокультуры.*

ZINUKOVA Natalia Victorivna. TRANSLATORS' PROFESSIONAL TRAINING IN HIGHER EDUCATION ESTABLISHMENTS: FORMATION OF PROFESSIONAL INTERPRETING COMPETENCE

The formation of interpreter's linguistic personality as a system-forming factor in the process of training specialists in intercultural cooperation is a strategic reference point in modern higher vocational education. Necessary conditions for achieving a new quality of higher education and training of highly skilled interpreters are: competent approach, cognitive and intercultural, and the informatization of education. Formation of the linguistic personality of an interpreter in the educational process will help graduates to be in demand in the labor market and successfully apply the acquired knowledge and professional skills. The main factors of the formation and development of the cultural and linguistic personality of the interpreter and translator are the professional competence and special personal and moral and ethical characteristics of the specialist.

The level of professional translation competence directly depends on the degree of development of skills and competences (linguistic, communicative, text creation, technical). Professional competence is the most important component of a professional portrait of a translator / interpreter. To understand the professional portrait, a role repertoire and interpreter and translator functions are defined. Formation and development of the linguistic personality of the translator in the educational process are presented in the form of stages, which consist of stages of ethnocentrism, which are consistently changing, cultural self-determination and dialogue of cultures, which corresponds to certain types of practical works.

The use of modern technologies and techniques should ensure the priority development of the linguistic personality of future interpreters and translators; motivate the desire for professional self-education in them, self-improvement, enrichment of their own mono- and multicultural world outlook and experience. In the process of mastering the specialty «philologist-translator», students must develop basic competences, as well as acquire new skills and abilities to achieve a level of professional competence that will enable them to become successful and competitive specialists in their field before graduation.

Keywords: *linguistic identity, translator/interpreter, cross-cultural communication, translation and interpreting competence, linguistic culture.*

ІВАНОВА Валентина Леонідівна. ІВАНОВ Олександр Кузьмич. ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ МУЗИКАНТА-ДУХОВИКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуті питання розвитку виконавської майстерності студента-духовика як важливого чинника подальшого утвердження в професійній діяльності. Визначені параметри індивідуальної підготовки і колективної творчості у кінцевому результаті формування виконавської майстерності музиканта. Обґрунтовані передумови для утвердження у світовому мистецтві української національної школи гри на духових інструментах.

Ключові слова: *музично-освітня робота, виконавська майстерність, духові інструменти, творчий колектив, професійна діяльність.*

ИВАНОВА Валентина Леонидовна. ИВАНОВ Александр Кузьмич. ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЕ МАСТЕРСТВО МУЗЫКАНТА-ДУХОВИКА КАК ВАЖНОЕ УСЛОВИЕ УСПЕШНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В статье рассмотрены вопросы развития исполнительского мастерства студента-духовика как важного условия утверждения в профессиональной деятельности. Обозначены параметры индивидуальной подготовки и коллективного творчества в конечном результате формирования исполнительского мастерства музыканта. Обоснованы предпосылки для утверждения в мировом искусстве украинской национальной школы игры на духовых инструментах.

Ключевые слова: музыкально-просветительская работа, исполнительское мастерство, духовые инструменты, творческий коллектив, профессиональная деятельность.

IVANOVA Valentina Leonidivna, IVANOV Oleksandr Kuzmich. WIND INSTRUMENT MUSICIAN PERFORMING SKILLS AS IMPORTANT PART OF THE SUCCESSFUL PROFESSIONAL ACTIVITIES

The article deals with the problems connected with the development of the performing skills of the students who professionally play the wind instruments and do the courses in the universities of culture and arts as a constituent part of their professional activities.

The scientific literature devoted to the interconnection of psychological and physiological factors in the process of musician's performing activities; methodical literature as for the forms and methods of pedagogical work during the individual classes given by the lecturer for the students are analyzed.

Pedagogical and performing experience as for the student-musician training and his/her further successful activities in the on-stage performance group is generalized.

Creative skills of the professional musician-performer in the context of well-minded (technical) and emotional (artistic) development are stipulated.

The parameters of individual training and team creative activities as the final results of musician performing skills formation are outlined.

The examples of wind bands' activities in the different historical periods are given. Ukrainian national school of wind instruments performing and the suppositions of taking its place in the world art are stated.

The directions for further investigations of the problem of wind instruments performer professional skills formation are recommended.

Keywords: *musical-and –educational work, performing skills, wind instruments, on-stage performance group, professional activities.*

КАПІТАН Тетяна Анатоліївна. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ЛАНКИ (5 – 8 КЛАСИ) НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

У статті розглянуто комунікативні, лінгвістичні та психологічні особливості навчання діалогічного мовлення учнів середньої ланки на уроках німецької мови, а також зроблено огляд найбільш ефективних методів навчання іноземного діалогічного мовлення та вправ, які дають змогу успішно формувати діалогічні вміння учнів середньої школи.

Ключові слова: *мовний зразок, тренувальна вправа, ситуація, оптимізація процесу, діалогічна компетенція, комунікативність.*

КАПИТАН Татьяна Анатольевна. СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ФОРМИРОВАНИЮ ДИАЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ УЧАЩИХСЯ СРЕДНЕГО УРОВНЯ (5 – 8 КЛАССЫ) НА УРОКАХ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА

В статье рассмотрены коммуникативные, лингвистические и психологические особенности обучения диалогической речи учащихся среднего звена на уроках немецкого языка, а также сделан обзор наиболее эффективных методов обучения иностранной диалогической речи и упражнений, которые дают возможность успешно формировать диалогические умения учащихся средней школы.

Ключевые слова: *речевой образец, тренировочное упражнение, ситуация, оптимизация процесса, диалогическая компетенция, коммуникативность.*

KAPITAN Tetiana Anatoliivna. MODERN APPROACHES TO FORMATION OF DIALOGICAL SPEECH OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS (GRADES 5–8) AT GERMAN LANGUAGE CLASSES

In the modern world, there is a growing need for communication and cooperation between countries and individuals – the native speakers of different languages and cultural traditions, and a new educational system in Ukraine is being formed. This requires significant changes in the approaches to teaching and updating the teaching methods of foreign languages in general education institutions, since knowledge of foreign languages is an important prerequisite for personal, cultural, professional and economic contacts.

Teachers of a foreign language often encounter a problem associated with the organization of even the simplest conversation between students as it requires considerable effort, serious preparation and a selection of relevant material. The following scientists contributed greatly to the methodology of the development of dialogical speech of high school students: V. L. Skalkin, S. F. Shatilov, N. I. Hez, E. I. Passov, P. B. Gurvich, V. M. Plahotnik, L.V. Molchanova, L. S. Panova and others.

Dialogical speech is a process of conversational interaction between two or more participants of communication, therefore, within the framework of a colloquial act, each participant alternately performs the function of the listener and the speaker. As you know, the importance of dialogue is considerably higher, as people use a dialogue at the level of everyday speech social communication (in the family, at work, in the store, on the street). It is important to know the

communicative, psychological and linguistic features of this type of speech activity in order to determine the rational ways of learning and the formation of dialogical speech.

Dialogical speech should be considered as an act of communication, which changes the role of a speaker and a listener. The Initiate (first) replica, which is the initial language stimulus and the bearer of the theme, matters for the beginning of the dialogue. The partner's response should be thematically tailored, but it is difficult to predict exactly what he will say.

Dialogue speech is an effective means of learning foreign languages, in particular the activation of speech material, as well as the formation of speech skills. In order to achieve the effectiveness of the formation of dialogical speech, the teacher needs to use a diverse system of exercises.

The article deals with the peculiarities of the formation of dialogical speech on the lessons of the German language, as well as an overview of the most effective methods for the development of foreign language dialogue and exercises that promote the development of dialogical skills of high school students.

Keywords: *linguistic sample, training exercise, situation, process optimization, dialogical competence, communicative.*

КИРИЧЕНКО Олена Іванівна. ЕСТЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ О. О. ОСМЬОРКІНА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОГО БАЧЕННЯ

Виявляється специфіка естетичних концепцій художньо-педагогічної системи відомого живописця О. О. Осмьоркіна, яка заснована на вихованні загальної художньої культури, художнього бачення і художнього сприйняття. Позначені принципи художнього методу в творчості Осмьоркіна, які і складають основу розвитку художнього бачення. Визначені основні естетичні концепції Осмьоркіна у формуванні художнього бачення в навчанні живопису, що приводять до художньої цілісності в створенні картини.

Ключові слова: *естетичні концепції, педагогічна система, художній метод, художня цілісність, мальовнича культура, авторська індивідуальність, сприйняття мистецтва.*

КИРИЧЕНКО Елена Ивановна. ЭСТЕТИЧЕСКИЕ КОНЦЕПЦИИ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ А. А. ОСМЁРКИНА В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ВИДЕНИЯ

Выявляется специфика эстетических концепций художественно-педагогической системы известного живописца А.А.Осмёркина, которая основана на воспитании общей художественной культуры, художественного видения и художественного восприятия. Обозначены принципы художественного метода в творчестве Осмёркина, которые и составляют основу развития художественного видения. Определены основные эстетические концепции Осмёркина в формировании художественного видения в обучении живописи, приводящие к художественной целостности в создании картины.

Ключевые слова: *эстетические концепции, педагогическая система, художественное видение, художественный метод, художественная целостность, живописная культура, авторская индивидуальность, восприятие искусства.*

KIRICHENKO Helen Ivanovna. AESTHETIC CONCEPTS OF O.OSMORKIN'S PEDAGOGICAL SYSTEM IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF ARTISTIC VISION

The article considers the pedagogical approaches of the well-known painter A.Osmyorkin to the formation artistic vision. They are based on the education of the general pictorial culture of future artists. The specificity of Osmyorkin's artistic-pedagogical system is based on his own practical experience. As a painter Osmyorkin was formed under the influence of artists-cézanneants of group «Bubnovy Vallet», representatives of modernist style and painting of impressionism. Of great importance in his painting, he gave a realistic interpretation of the image. Osmyorkin was a teacher of painting at the Moscow Art Institute and Leningrad Academy of Arts for 30 years. Some fundamental provisions of his own pedagogical system Osmyorkin outlined in the program article «On the education of artists». In addition, the memories of the master's students are known, where certain aspects of this system. Designated aesthetic concepts in the works of Osmyorkin are combined into a definite art method, which he shared with the students. His own artistic vision influenced on the formation of the artistic vision of the students of his workshop. The category of artistic vision is generalized. It admits a broad interpretation. Artistic vision manifests itself in such important elements of a work of art as form, composition, colour, picture space, imaginative content. The artistic process the vision is divided into several types: colour, picturesque, colouring, volumetric, linear, plastics and others. Artistic vision is closely related to the categories of artistic perception and the artistic world. A.Osmyorkin attached primarily importance to observation, study of nature and training precisely she has. The master showed his own painting that the artist should not copy nature, but should strive to create their own artistic reality. Osmyorkin strove to reveal the creative individuality of each student. He proceeded from the fact that it is necessary to develop the strengths of individuality. General concept of development «synthetic vision» was supported by the specific recommendations of the master. The main components of the artistic vision Osmyorkin considered the development of a sense of colour and plasticity, the ability to convey a large form, space and perspective, compositional and figurative thinking, mastering the technique of painting and drawing. The most important result a developed artistic vision should be artistic integrity.

Keywords: *aesthetic concepts, pedagogical system, artistic vision, artistic method, artistic integrity, pictorial culture, author's individuality, perception of art.*

КИСЛЕНКО Дмитро Петрович. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ З ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Автором детально проаналізовані цілі закону України «Про охоронну діяльність», правове регулювання адміністративної діяльності поліції охорони при Національній поліції України, правовий режим організації діяльності поліції охорони та здійснена класифікація норм права у системі юридичних гарантій забезпечення законності в діяльності поліції охорони при Національній поліції України.

Ключові слова: нормативно-правове забезпечення, поліція охорони, правове регулювання, законність, охоронна діяльність, професійна підготовка, майбутній фахівець.

КИСЛЕНКО Дмитрий Петрович. НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ОХОРОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Автором детально проанализированы цели закона Украины «Об охранительной деятельности», правовая регуляция административной деятельности полиции охраны при Национальной полиции Украины, правовой режим организации деятельности полиции охраны и осуществленная классификация норм права, в системе юридических гарантий обеспечения законности в деятельности полиции охраны при Национальной полиции Украины.

Ключевые слова: нормативно правовое обеспечение, полиция охраны, правовая регуляция, законность, охранительная деятельность, профессиональная подготовка, будущий специалист.

KYSLENKO Dmytro Petrovych. NORMATIVE LEGAL PROVIDING OF PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS ON GUARD ACTIVITY

For more deep understanding normatively legal providing of professional preparation of future specialist on protective activity on the modern stage, it is needed more in detail to consider classification of norms of right in the system of legal guarantees of providing of legality in activity of police of guard.

The author has analyzed the aims of Law of Ukraine «On Guard Activity», legal adjustment of administrative activity of Guard Police at the National Police of Ukraine, legal mode of activity organization of Guard Police and has classified the rules of law in the system of legal guarantees of providing the legitimacy in activity of Guard Police at the National Police of Ukraine.

Security activity in Ukraine needs perfection of the legal adjusting. In a current legislation, there is a number of contradictions and inconsistencies, which touch jurisdiction, grounds, terms and order of application of physical force, special, hardware's and shooting-iron, and also realization of control after the subjects of protective activity. Normatively legal enables development of unfair competition.

Research of problems of professional preparation of future specialists on protective activity contacts not only with the analysis of its essence, maintenance and nature but also it is belonged to those questions, which need in accordance with the changes of priorities in development of society.

The table of contents of the legal adjusting of activity of police of guard must be determined his plenitude and internal co-ordination of legal norms. The legal adjusting of activity of police of guard is related to plenitude scopes of the proper relations, which are regulated the legal acts of the different fields of law, that is why from here is a requirement in the unique law of direct action, which would not require additional elucidations and instructions.

Keywords: normative legal providing, guard police, legal adjustment, legitimacy, guard activity, professional training, future specialist.

КОМАР Олег Станіславович. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

У статті йдеться про основні тенденції розвитку системи неперервної професійної освіти вчителів англійської мови в умовах формування європейського освітнього простору. Основну увагу приділено наступним аспектам: демографічні дані та умови праці; додипломна підготовка вчителів та перехід до професії вчителя; післядипломна освіта для професійного розвитку вчителів; міжнародна мобільність вчителів; привабливість професії вчителя. Аналіз основних означених тенденцій дає можливість виокремити як позитивні, так і потенційно негативні сторони процесу, здійснити кроки для подолання небажаних результатів та окреслити перспективи професії вчителя у найближчому майбутньому.

Ключові слова: неперервна професійна освіта, вчитель англійської мови, Європейський Союз, професія вчителя, додипломна підготовка, післядипломна освіта, міжнародна мобільність.

КОМАР Олег Станиславович. ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ НЕПРЕРЫВНОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ ЕВРОПЕЙСКОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА

В статье речь идет об основных тенденциях развития системы непрерывного профессионального образования учителей английского языка в условиях формирования европейского образовательного пространства. Основное внимание уделено следующим аспектам: демографические данные и условия труда; преддипломная подготовка учителей и переход к профессии учителя; последипломное образование для профессионального развития учителей; международная мобильность учителей; привлекательность профессии учителя. Анализ основных представленных тенденций дает возможность выделить как позитивные, так и потенциально негативные стороны процесса, осуществить шаги для преодоления нежелательных результатов

и определить перспективы профессии учителя в ближайшем будущем.

Ключевые слова: непрерывное профессиональное образование, учитель английского языка, Европейский Союз, профессия учителя, преддипломная подготовка, последипломное образование, международная мобильность.

КОМАР Oleh Stanislavovych. TENDENCIES OF DEVELOPMENT OF THE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS SYSTEM OF CONTINUING PROFESSIONAL EDUCATION UNDER CONDITIONS OF EUROPEAN EDUCATIONAL EXPANSE FORMATION

The article deals with major tendencies of development of the English language teachers system of continuing professional education under conditions of European educational expanse formation. The role of the English language teacher in contemporary society is of great importance as his aim lies in development of students' knowledge and skills in the sphere of language and culture, enabling the students to understand the surrounding world and communicate despite language and culture barriers. Such aim could be difficult to realize as it requires from a teacher at least basic training (possession of a certain set of methods, technologies and approaches to teaching), constant development and lifetime learning as well as competence in knowledge transition and training of other people. In this context the task of higher educational institutions and establishments of continuing education is to define the most urgent needs of the society and develop conditions for ensuring proper education both to students and future teachers.

Main attention is given to the following aspects: demographics and working conditions (overcoming of gender imbalance the issue of teacher population ageing, standardization of working conditions across Europe); initial teacher education and transition to the teaching profession (different models of initial teacher training, minimum degree level, mentoring in the process of transition to the profession); continuing professional development and in-service training (organization of in-service training, forms of continuing professional development); international mobility (participation in international mobility projects, funding of teachers' international mobility); attractiveness of the teaching profession (satisfaction from profession). The analysis of main above mentioned aspects enables to distinguish both positive and potentially negative sides of the process, take steps towards overcoming of unwanted results and foresee prospective of the teaching profession in the nearest future.

Keywords: continuing professional education, English language teacher, European Union, teaching profession, initial teacher education, continuing professional development, international mobility.

КУБРИШ Наталія Романівна, ОЛЕШКО Лідія Іванівна. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито питання наукової організації процесу художньої підготовки майбутніх вчителів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва в системі вищої педагогічної освіти. Проаналізовано проблеми підготовки майбутніх вчителів образотворчого мистецтва. Професійна підготовка розглядається, як процес, у ході якого осмислюється, оптимізується навчання, аналізуються освітні результати, що забезпечують можливість успішної роботи з певної професії; при вивченні педагогічних та спеціальних дисциплін.

Ключові слова: художньо-педагогічна підготовка, наукова організація художньої підготовки вчителів.

КУБРЫШ Наталья Романовна, ОЛЕШКО Лидия Ивановна. ПРОБЛЕМЫ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА В СИСТЕМЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье раскрыты вопросы научной организации процесса художественной подготовки будущих учителей изобразительного и декоративно-прикладного искусства в системе высшего педагогического образования. Проанализированы проблемы подготовки будущих учителей изобразительного искусства. Профессиональная подготовка рассматривается как процесс, в ходе которого осмысливается, оптимизируется обучение, анализируются образовательные результаты, обеспечивающие возможность успешной работы по определенной профессии; при изучении педагогических и специальных дисциплин.

Ключевые слова: художественно-педагогическая подготовка, научная организация художественной подготовки учителей.

KUBRYSH Natalia Romanivna, OLESHKO Lidiya Ivanovna. PROBLEMS OF EDUCATIONAL INSTRUCTION TRAINING IN THE SYSTEM OF PEDAGOGICAL EDUCATION

The article deals with the issue of the scientific organization of the artistic training of future teachers of fine arts and crafts in the system of higher pedagogical education. Problems of preparation of future teachers of fine arts are analyzed. Vocational training is considered as a process in which the meaning is being studied, learning is optimized, educational results are analyzed that provide an opportunity for successful work in a particular profession; when studying pedagogical and special disciplines.

The formation and development of the system of artistic and pedagogical education in Ukraine took place in different historical periods. This process is actively pursued by the formation of new branches, which, on the one hand, is conditioned by the need to fill arts education in Ukraine, on the other hand, with the requirements of social and economic progress, which are intended to ensure the cultural development of a person on a humanistic basis in various spheres of productive human activity in society.

In the current conditions of the development of artistic and pedagogical education, the process of training teachers of fine arts requires further improvement of the work of the faculties in accordance with the requirements of the State

Standard of Higher Education. It is necessary to create unified curricula and to put into practice the experience of the scientific organization of the educational process and the process of teaching students at art and graphic faculties. Objective conditions have already been created, since a scientific and methodological school was formed, whose specialists direct their research activities to solve theoretical and methodological problems of increasing the efficiency of the process of preparing teachers of fine arts in contemporary conditions and for the future. The analysis of experience and materials of the study leads to the conclusion that with the change of educational paradigms in the higher pedagogical school, the transition to a new, scientifically grounded organization of the educational process of art and pedagogical preparation of teachers of fine arts and crafts, which should be provided with modern pedagogical technologies of the process, artistic training of students.

Keywords: *art-pedagogical preparation, scientific organization of artistic preparation of teacher*

КУРКІНА Сніжана Віталіївна. ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА Й ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІХУДОЖНЬОГО ПОДХОДУ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

У даній статті на основі проведеного аналізу вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі мистецької педагогіки піднімається питання про роль вчителя музичного мистецтва й художньої культури в реалізації поліхудожнього підходу, як одного з найбільш перспективних і сучасних педагогічних напрямів. Окрім цього автор наводить дані міні-дослідження, проведеного серед учителів музичного мистецтва й художньої культури з метою виявлення найбільш популярних типів предметних взаємозв'язків і рівня готовності вчителів-практиків до застосування поліхудожнього підходу у навчальному процесі.

Ключові слова: *поліхудожній підхід, інтегрований урок, сучасні технології, підготовка вчителя, урок художньої культури, урок музичного мистецтва*

KURKINA Snezhana Vitalievna. ПОДГОТОВКА УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА И ХУДОЖЕСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ К РЕАЛИЗАЦИИ ПОЛИХУДОЖЕСТВЕННОГО ПОДХОДА В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

В представленной статье на основе проведенного анализа отечественных и зарубежных исследований в области педагогики искусства поднимается вопрос о роли учителей музыкального искусства и художественной культуры в реализации полихудожественного подхода, как одного из наиболее перспективных и современных педагогических направлений. Кроме того автор приводит данные мини-исследования, проведенного среди учителей музыкального искусства и художественной культуры с целью выявления наиболее популярных типов предметных взаимосвязей и уровня готовности педагогов-практиков к внедрению полихудожественного подхода в процесс обучения

Ключевые слова: *полихудожственный подход, интегрированный урок, современные технологии, подготовка учителя, урок художественной культуры, урок музыкального искусства*

KURKINA Snizhana Vitalievna. PREPARATION OF TEACHERS OF MUSIC ART AND ARTIFICIAL CULTURE TO IMPLEMENT THE POLYCHUDE APPROACH IN THE EDUCATIONAL PROCESS

In this article based on the carried out analysis of native and foreign reseaches in the field of artistic pedagogy a question of Music and Art teacher's role is being raised in realization of poliartistic approach, as one of the most promising and modern pedagogical directions. Proved that majority of scientists stress on an executive role of poliartistic and integrative approach in the process of humanitarisation of educational process in general.

Beside this, the author gives some mini-researches, held among Music and Art teachers aimed to find out the most popular types of relationships and the level of teacher's preparation for using poliartistic approach in educational process. Illuminated directions and possible ways of improving Music and Art teacher's preparation for implementation some principles of poliartistic study with the purpose to make pupils interested in modernization the process of studying itself while teaching Art disciplines.

Key words: *poliartistic approach, integrated lesson, modern technologies, teacher's preparation, Art lesson, Music lesson.*

ПРИБОРА Тетяна Олександрівна. УПРАВЛІННЯ ЄЗУІТСЬКИМИ КОЛЕГІЯМИ

У статті аналізується система управління єзуїтськими колегіями Західної Європи в XV–XVII ст. Встановлено, що управління в єзуїтських навчальних закладах включаючи колегії було невід'ємною складовою управлінської вертикалі всього ордену. Обов'язки і повноваження посадових осіб регламентувалися таємним Статутом ордену та Ration Studiorum. Згідно зі статутом керівником усіх навчальних закладів був генерал ордену. Він відкривав середні й вищі школи, здійснював головний контроль за діяльністю всіх уповноважених осіб. Педагогічний і адміністративний персонал єзуїтських навчальних закладів складався з провінціала, ректора, перфектів вищих і нижчих курсів, професорів вищих факультетів, учителів (професорів нижчих факультетів та їх помічників) чи класних наставників.

Ключові слова: *історія зарубіжної педагогіки, єзуїтська система освіти, єзуїтська колегія, управління колегіями.*

ПРИБОРА Татьяна Александровна. УПРАВЛЕНИЕ ИЕЗУИТСКИМИ КОЛЛЕГИЯМИ

В статье анализируется система управления иезуитскими колегиями Западной Европы в XV–XVII вв. Установлено, что управление в иезуитских учебных заведениях включая коллегии было неотъемлемой составляющей управленческой вертикали всего ордена. Обязанности и полномочия должностных лиц регламентировались тайным Уставом ордена и Ration Studiorum. Согласно уставу руководителем всех учебных заведений был генерал ордена. Он открывал средние и высшие школы, осуществлял главный контроль за деятельностью всех уполномоченных лиц. Педагогический и административный персонал иезуитских учебных заведений состоял из провінціала, ректора, перфектов высших и низших курсов, профессоров высших

факультетов, учителей (профессоров низших факультетов и их помощников) и классных наставников.

Ключевые слова: история зарубежной педагогики, иезуитская система образования, иезуитская коллегия, управление коллегиями.

PRYBORA Tetyana Olexandrivna. JESUIT COLLEGES MANAGEMENT

Since the formation of the Society of Jesus in XV century the foremost missionary service that Jesuits were preoccupied with was education. They created a network of educational establishments all over Europe. Apart from schools, colleges and academies there also were professors' homes, probation houses, seminaries, music seminaries, Collegium Nobilium and boarding schools. The Jesuits were the first to introduce a universal school curriculum, common methods of instruction, single principle of school managing thus creating a unique system of education to last for centuries. The article investigates the system of management in Jesuit educational establishments in particular colleges and academies. It has been found out that school management was inseparable from the governing hierarchy of the Society. The duties and powers of managing officials were regulated by the secret parts of the Constitution. According to the Constitution any establishment of the order including educational was headed by the General. It was his power to open new secondary and higher schools, appoint and control the activity of schools and colleges officials and resolve any disputes between the administration, teachers and students if any. Administrative and pedagogical staff of Jesuit schools and colleges comprised the Provincial, Rector, Perfects of higher and lower courses, professors of higher faculties, teachers of lower faculties and tutors. The Provincial governed all schools existing in his area. He assigned lower officials and controlled their work. The Rector of the college managed the establishment, observed the discipline and order in it, set the duties of professors teachers and students. Rector was assisted by the Perfect of Studies who was appointed by the Provincial. His duties dealt with the educational process in particular composing of the schedule and distribution of students among classes, drawing up the content of exams and choice of examiners, selection of the authors and books to be studied during the year, attending other professors' and teachers' classes and consulting on appropriate methods of instruction. Professors and teachers were chosen from the best graduates of the Jesuit colleges and appointed for service by the General on his desire. They obeyed the Perfect of Studies in everything that concerned studies and the discipline of the school.

Keywords: history of foreign pedagogy, Jesuit system of education, Jesuit college, colleges management.

КУЧАЙ Олександр Володимирович. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ У ВНЗ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У статті висвітлюється підготовка фахівців у ВНЗ в умовах дистанційного навчання. Розглядаються переваги дистанційного навчання. Визначаються характерні риси дистанційного навчання у підготовці студентів та в провадженні цих технологій у навчальний процес ВНЗ.

Ключові слова: дистанційне навчання, освіта, підготовка студентів, університет.

КУЧАЙ Александр Владимирович. ПОДГОТОВКА ПРОФЕССИОНАЛОВ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ЗАВЕДЕНИИ В УСЛОВИЯХ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

В статье рассматривается подготовка специалистов высших учебных заведений в условиях дистанционного обучения. Рассмотрены преимущества дистанционного обучения. Определены характерные особенности дистанционного обучения в подготовке студентов и внедрение этих технологий в учебный процесс высших учебных заведений.

Ключевые слова: дистанционное обучение, образование, подготовка студентов, университет.

KUCHAI Oleksandr Volodymyrovych. TRAINING OF PROFESSIONALS IN HIGHER EDUCATION IN RELATIONSHIP BETWEEN DISTANCE LEARNING

The article covers the training of specialists in higher educational establishments in the conditions of distance learning. The advantages of distance learning are considered. The characteristic features of distance learning in the preparation of students and the implementation of these technologies in the educational process of higher educational institutions are determined. The effectiveness of pedagogical support in the process of distance learning is achieved by the following conditions: the presence of students computer literacy, the accounting of psychological patterns of perception, memory, attention and age characteristics of students, their individual and personality features, the creation of psychological comfort, which includes the teacher's ability to dialogue with means of information technologies, to find an individual approach to students, to implement specially organized student self-control and systems Atlantic teacher control for generalization of knowledge provided for the development of appropriate training programs, possession students the skills of independent work, ensuring effective interaction of all components of distance learning.

Key words: distance learning, education, student preparation, university.

ОМЕЛЬЯНЕНКО Світлана Віталіївна. ОВОЛОДІННЯ МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТЕХНОЛОГІЄЮ РОБОТИ З МЕРЕЖЕЮ СОЦІАЛЬНИХ КОНТАКТІВ

Автор представляє опис досвіду формування у майбутніх фахівців із соціальної роботи умінь використання технології роботи з мережею соціальних контактів. У статті проаналізовані порівняльні результати складання карти соціальних зв'язків студентами першого та випускного курсів, майбутніх фахівців із соціальної роботи. Ефективним методом формування умінь застосувати технологію роботи з мережею соціальних контактів є ділова гра, в ході якої студенти реалізують етапи цієї технології, навчальний процес наближується до реальних умов наступної професійної діяльності.

Ключові слова: майбутні фахівці із соціальної роботи, технологія роботи з мережею соціальних

контактів, карта соціальних зв'язків, мережева зустріч, ділова гра.

ОМЕЛЬЯНЕНКО Светлана Витальевна. ОБЛАДЕНИЕ БУДУЩИМИ СПЕЦИАЛИСТАМИ ИЗ СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЫ ТЕХНОЛОГИЕЙ РАБОТЫ С СЕТЬЮ СОЦИАЛЬНЫХ КОНТАКТОВ

Автор представляет описание опыта формирования у будущих специалистов из социальной работы умения использования технологии работы с сетью социальных контактов. В статье проанализированы сравнительные результаты составления карты социальных связей студентами первого та выпускного курсов, будущих специалистов из социальной работы. Эффективным методом формирования умения использования технологии работы с сетью социальных контактов является деловая игра, в ходе которой студенты реализуют этапы этой технологии, учебный процесс приближается к реальным условиям будущей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: будущие специалисты из социальной работы, технология работы с сетью социальных контактов, карта социальных связей, сетевая встреча, деловая игра.

OMELIANENKO Svitlana Vitaliivna. FUTURE SOCIAL WORK SPECIALISTS' MASTERING OF THE TECHNOLOGY OF WORK WITH SOCIAL CONTACT NETWORK

The author presents the description of the experience of developing skills of using the technology of work with social contact network by future social work specialists. The technology of work with social contact network is the technology of problem solving, helping a person that came to be in a tight situation through arranging and having meetings with the environment important to that person. This technology is based on the comprehensive approach to needs, possibilities and problem solving of the client. The theoretical basis of the technology of work with social contact network is the social and ecological theory of systems (K. Levin, U. Bronfenbrenner).

The technology of work with social contact network includes network diagnosis, network analysis (work with a netcard) and network meetings. Accordingly, the algorithm of work within the technology provides the following stages: 1) preliminary work – establishment of the contact and trust relationship with a person; 2) making a social contact card that provides insight into person's environment (sectors: family, relatives, friends and neighbours, educational institution, specialists), and how it describes the relationship within the environment; 3) social contacts analysis: interpersonal attitudes, card sectors balance, possibilities and limitations in problem solving, on the basis of which important people for a child are identified; 4) arranging meetings within a social network (network meetings); 5) having a network meeting, in the process of which specialists provide professional assistance and benefit to the people who sought help; 6) work after a network meeting which is an implementation by the social network members of positive and constructive solutions, offers discovered during the meeting.

In the article the author analyses comparative results of making a social contact card by the first year students and the graduates, future social work specialists.

The effective method of using the technology of work with social contact network is a business game, in the process of which students implement the stages of this technology in the work with students. A business game is an effective method because it allows mastering and testing a definite model of professional solution and appropriate professional actions not only in a simulated situation, but also in a real situation of students' interaction with their colleagues, the choice of their optimum alternative. A business game creates the situation of 'living' of their condition in specially created situations, they become involved in the system of work 'specialist – client'. During a business game there is a possibility to return to a previous stage of the game. It allows students to see their faulty solutions and actions and to offer another, more optimal modus operandi. A business game brings closer a training process to real conditions of the future professional activity.

Keywords: future social work specialists, technology of work with social contact network, social contact card, network meeting, business game.

ПРОКОПЧУК Ольга Ігорівна. ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЦИФРОВОГО МИСТЕЦТВА У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Facebook та інші засоби соціальної комунікації мають потенціал забезпечити реалізацію нових методик навчання у вищих навчальних закладах, зокрема розвиток соціальної освіти. Аналіз цих засобів у контексті змін, що відбуваються протягом останніх 5 років в мережі Інтернет, допомагає встановити та кваліфікувати соціальні медіа та встановити можливість їх застосування у навчанні студентів, а також виявити можливі недоліки та причини перешкоди їх адаптації в академічному просторі.

Ключові слова: університети, засоби соціальної комунікації, цифрове мистецтво, соціальні мережі, веб-блог, Інтернет, комунікація, соціальне навчання, системи управління навчанням.

ПРОКОПЧУК Ольга Игоревна. ПОТЕНЦИАЛ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СРЕДСТВ СОЦИАЛЬНОЙ КОМУНИКАЦИИ И ЦИФРОВОГО ИСКУССТВА В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ

Facebook и другие средства социальной коммуникации имеют потенциал обеспечить реализацию новых методик обучения в высших учебных заведениях, в частности развитие социального образования. Анализ этих средств в контексте изменений, что происходят в течении последних 5 лет в сети Интернет, помогает установить и квалифицировать социальные медиа и установить возможность их применения в обучении студентов, а также выявить возможные недостатки и причины препятствий их адаптации в академическом пространстве.

Ключевые слова: университеты, средства социальной коммуникации, цифровое искусство, социальные сети, веб-блог, Интернет, коммуникация, социальное обучение, системы управления обучением.

PROKOPCHUK Olha Ihorivna. POTENTIAL OF USE OF MEANS OF SOCIAL COMMUNICATION AND DIGITAL ARTS IN HIGHER EDUCATION

Social networks today are one of the most popular services that attract the attention of Internet users. They are a universal communication method and allow to solve a wide range of tasks in the educational, entertainment and business sectors.

Mass media consists of a wide range of applications that allow users to create, share, comment and discuss digital content. Facebook and other means of social communication have the potential to ensure the implementation of new teaching methods in higher educational institutions, in particular the development of social education.

In Western countries, the theory of social learning, which is based on the assumption that people learn more effectively while interacting with others within a particular subject or topic, becomes relevant. It is assumed that in the course of social education, the teacher focuses not on the content of the subject, but on the interaction with students in educational activities.

The analysis of these tools in the context of changes that have been taking place over the last 5 years in the Internet helps to set up and qualify social media and identify their potential for student learning, as well as identify possible disadvantages and obstacles of their adaptation in the academic environment.

Among the factors that prevent educators from using social networks, we distinguish: changing the traditional role of teachers, managing student relationships or confidentiality issues; the perception of personal relationships with students by scholars as the best means of achieving results; problems associated with investment in technical infrastructure and supporting innovations in pedagogical practice and educational services.

Keywords: universities, means of social communication, digital arts, social networks, web blog, Internet, communication, social learning, learning management systems.

ТОРЧИНСЬКА Тамара Анатоліївна. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ НАД АНТРОПОНІМАМИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті розкрито актуальну проблему, що стосується ономастичної підготовки вчителя початкової школи до роботи над антропонімами у процесі вивчення української мови. Проаналізовано теоретичні та методологічні наукові дослідження дидактів, психологів та методистів, щодо вирішення цього питання. Обґрунтовані особливості шкільного навчального курсу української мови, які полягають в тому, що введення у навчально-виховний процес етимологічних відомостей про імена та прізвища людей посилить інтерес учнів до навчання, розширить їхній кругозір, збагатить мовлення, виробить початкові навички наукового аналізу, допоможе на основі знайомих антропонімів краще запам'ятовувати матеріал.

Ключові слова: антропонімікон, апелятиви, власні назви, етимологічні відомості, ономастика, ономастичні відомості, оніми, професійна компетентність.

ТОРЧИНСЬКА Тамара Анатоліївна. ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ К РАБОТЕ НАД АНТРОПОНИМОВ НА УРОКАХ УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА

В статье раскрыто актуальную проблему, касающуюся ономастической подготовки учителя начальной школы к работе над антропонимами в процессе изучения украинского языка. Проанализированы теоретические и методологические научные исследования дидакты, психологов и методистов, по решению этого вопроса. Обоснованные особенности школьного учебного курса украинского языка, которые заключаются в том, что введение в учебно-воспитательный процесс этимологических сведений о имена и фамилии людей усилит интерес учащихся к обучению, расширит их кругозор, обогатит речь, произведет начальные навыки научного анализа, поможет на основе знакомых антропонимов лучше запоминать материал.

Ключевые слова: антропонимикон, апелятивы, имена, этимологические сведения, ономастика, ономастических сведения, онемел, профессиональная компетентность.

TORCHINSKA Tamara Anatoliivna. TRAINING of FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO WORK ON ANTHROPONYMY the lessons of the UKRAINIAN LANGUAGE

The article deals with the actual problem that concerns the onomastic training of primary school teachers to work on Anthropophagy in the process of studying the Ukrainian language. The theoretical and methodological research of didactics, psychologists and methodologists, to address this issue. Justified features of the school curriculum of the Ukrainian language, which lies in the fact that the introduction in educational process of etymological information about the names of the people will increase the interest of students to learn, broaden their horizons, enrich it and develop basic skills of scientific analysis will help on the basis of familiar anthroponyms better memorize the material.

Keywords: appellative, their own names, etymological information, onomastics, onomastic information only, professional competence.

ЧЕРЕДНИЧЕНКО Наталія Юрївна. ЕСТЕТИЧНА ОСВІТА В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ: ФІЛОЛОГІЧНИЙ КЛАС

Сучасна профільна школа прагне розвивати професійні знання та навички на основі естетичної освіти. Для стимулювання творчості учнів пропонують практично всі категорії мистецтва, такі як музика, візуальне мистецтво та сценічне мистецтво. Вчителі філологічних класів використовують музику як пісні у розробці та

класичну фонову музику на концертних сесіях за методом суггестопедії. Читання лірики, вивчення словника та прослуховування різних пісень допоможуть студентам філологічних класів о знайомитись з популярною музикою та зробити їх більш впевненими у здатності розуміти навколишній світ.

Ключові слова: естетичне виховання, профільна школа, філологічний клас, суггестопедія, вивчення мови.

ЧЕРЕДНИЧЕНКО Наталья Юрьевна. ЭСТЕТИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В ПРОФИЛЬНОЙ ШКОЛЕ: ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ КЛАСС

Современная профильная школа стремится развивать профессиональные знания и навыки на основе эстетического образования. Для стимулирования творчества учащихся предлагают практически все категории искусства, такие как музыка, визуальное искусство и сценическое искусство. Учителя филологических классов используют музыку как песни в разработке и классическую фоновую музыку на концертных сессиях по методу суггестопедии. Чтение лирики, изучения словаря и прослушивания различных песен помогут студентам филологических классов о знакомятся с популярной музыкой и сделать их более уверенными в способности понимать окружающий мир.

Ключевые слова: эстетическое воспитание, профильная школа, филологический класс, суггестопедія, изучение языка.

CHEREDNICHENKO Natalia Uriivna. AESTHETIC EDUCATION IN PROFILE SCHOOL: PHILOLOGICAL CLASS

The contemporary profile school strives for the development of professional knowledge and skills on the basis of intellectual actions. It is one of the most important tasks of the education of children and young people to develop the ability to enjoy art and beauty, and in one's inner and outer life to act in accordance with a sense of proportion, harmony and beauty. In order to stimulate the creativity of the learners suggestopedia uses almost all the categories of art such as music, visual arts, and stage art. The suggestopedic teachers of Philology classes use music as songs in the elaborations and as classical background music in the concert sessions. Music provides a fun and relaxing way to acquire process and produce English. Through songs, language learners get to see the beauty and variability of English and therefore they become more interested in the English language. Music also helps them to understand some cultural differences and the various pronunciations of English. Practicing lyrics reading, studying the vocabulary, and listening to various songs can help students of Philology classes become more familiar with popular music and make them more confident in their ability to understand the world around them.

Keywords: aesthetic education, profile school, Philology class, suggestopedia, language learning.

ЧИЧУК Антоніна Петрівна. ВИПЕРЕДЖУВАЛЬНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ ТВОРЧОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРЕСИВНИХ ІДЕЙ АМЕРИКАНСЬКОГО ТА БРИТАНСЬКОГО ДОСВІДУ

Розроблено методичну систему підготовки вчителя початкової школи, яка б сприяла усуненню виявлених недоліків та підвищенню рівня підготовки майбутнього вчителя в Україні. З цією метою підготовлена проаналізовано навчально-методичний комплекс посібників «Модернізація підготовки вчителя початкової школи в Україні на основі прогресивних ідей американського й британського досвіду», до складу якого увійшли: спецкурс «Використання прогресивних ідей американського та британського досвіду підготовки вчителів початкової школи в Україні», а також навчальні посібники.

Ключові слова: випереджувальний підхід, підготовка вчителя початкової школи, творче використання прогресивних ідей американського та британського досвіду, навчально-методичний комплекс посібників.

ЧИЧУК Антонина Петровна. ОПЕРЕЖАЮЩИЙ ПОДХОД В ПОДГОТОВКЕ УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ В УКРАИНЕ НА ОСНОВЕ ТВОРЧЕСКОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРОГРЕССИВНЫХ ИДЕЙ АМЕРИКАНСКОГО И БРИТАНСКОГО ОПЫТА

Разработана методическая система подготовки учителя начальной школы, которая бы способствовала устранению выявленных недостатков и повышению уровня подготовки будущего учителя в Украине.

С этой целью подготовлен и проанализирован учебно-методический комплекс пособий «Модернизация подготовки учителя начальной школы в Украине на основе прогрессивных идей американского и британского опыта», в состав которого вошли: спецкурс «Использование прогрессивных идей американского и британского опыта подготовки учителей начальной школы в Украине», а также учебные пособия.

Ключевые слова: опережающий подход, подготовка учителя начальной школы, творческое использование прогрессивных идей американского и британского опыта, учебно-методический комплекс.

CHYCHUK Antonina Petrivna. PROACTIVE APPROACH IN PREPARATION OF PRIMARY SCHOOL TEACHER IN UKRAINE BASIS OF THE CREATIVE USE OF THE PROGRESSIVE IDEAS AMERICAN AND BRITISH EXPERIENCE

The methodical system of preparation of primary school teacher was developed, which would help to eliminate the identified shortcomings and increase the level of preparation of the future teacher in Ukraine. To this end, the educational and methodological package of manuals «Modernization of the preparation of primary school teacher in Ukraine on the basis of progressive ideas of American and British experience» was prepared and analyzed, which included: a special course «Using progressive ideas of American and British experience in preparing primary school teachers in Ukraine», as well as tutorials. As a result of the analysis of the contents of the research program of the special course, it should be

noted that the prepared manuals give the opportunity to master the theoretical and methodological principles of the functioning of the teacher education system, to determine its role in the development of the society of the named states, as well as to determine the peculiarities of the practical training of primary school teachers at universities; to ensure that the policy materials of both countries provide for the activities of the education system for the training of teachers, that the relevant concepts contribute to the formation of the educational system; to highlight the progressive ideas of American and British experience in preparing primary school teachers that can be applied in Ukraine in the process of reforming education.

Keywords: proactive approach, preparation of primary school teacher, creative use of progressive ideas of American and British experience, teaching and methodical set of manuals.

ШЕВЧЕНКО Ольга Володимирівна, БЕЛКОВА Тетяна Володимирівна. КОМПОНЕНТИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ОСОБИСТОГО ЗДОРОВ'Я

В статті здійснена спроба обґрунтування змісту формування готовності студентів медичних вишів до збереження особистого здоров'я. Досліджено основні компоненти формування готовності до збереження особистого здоров'я. Визначені компоненти професійної компетентності майбутніх медичних працівників: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльний та емоційний.

Ключові слова: студент, медичні працівники, готовність, особисте здоров'я, фізична культура, компоненти, компетентність.

ШЕВЧЕНКО Ольга Владимировна, БЕЛКОВА Татьяна Александровна. КОМПОНЕНТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКИХ ВУЗОВ В СОХРАНЕНИИ ЛИЧНОГО ЗДОРОВЬЯ

В статье предпринята попытка обоснования содержания формирования готовности студентов медицинских вузов к сохранению личного здоровья. Исследованы основные компоненты формирования готовности к сохранению личного здоровья. Определены компоненты профессиональной компетентности будущих медицинских работников: мотивационно-ценностный, когнитивный, деятельный и эмоциональный.

Ключевые слова: студент, медицинские работники, готовность, личное здоровье, физическая культура, компоненты, компетентность.

SHEVCHENKO Olga Vladimirovna, BELKOVA Tetyana Aleksandrovna. COMPONENTS FOR THE PREPARATION OF STUDENTS OF MEDICAL CONTRIBUTIONS TO CONSERVATION OF PERSONAL HEALTH

The article attempts to substantiate the content of the formation of the readiness of medical students to preserve their personal health. The basic components of formation of readiness for preservation of personal health are investigated. The components of professional competence of future medical workers are determined: motivational-value, cognitive, active and emotional.

The problem of the development of a physically active, harmoniously developed personality of students in higher education, the formation of its healthy lifestyle, counteraction to harmful habits, lack of motor activity, decrease in immunity and in connection with this disease remains quite acute and urgent. The challenge of forming a healthy lifestyle as a condition for the preservation of the Ukrainian nation, the prospects for a true spiritual rebirth of future generations, and the key to qualitative changes on a national scale are approaching contemporary society. On this basis, we consider it expedient to form a healthy lifestyle of students through the introduction of a pedagogical strategy aimed at a healthy lifestyle.

Medical professional activity is characterized by significant stresses of the nervous and cardiovascular system, large loads on the visual and auditory analyzers, musculoskeletal system. Prolonged stay in a forced position standing or sitting, limitation of motor activity also adversely affects various functions of the body. Involving future health professionals in their professional knowledge, skills and competences to determine their health priorities, which should be one of the main areas of their future professional activities.

Due to the urgency of this problem, we determined the purpose of the study - the development, theoretical substantiation and experimental verification of the pedagogical conditions and the content of the formation of readiness of future health care workers for the preservation of personal health.

The objectives of the study include the analysis of the state of research of the chosen problem in the scientific and educational literature; elucidation of the content and justification of the pedagogical conditions for the formation of personal health of students of higher medical establishments with the help of physical culture.

The current state of students' preparation for the preservation of their personal health is underdeveloped and underdeveloped. The structure and content of the formation of personal health of students of higher medical institutions through physical culture requires a clear elaboration, and this is a necessity.

Thus, health depends to a large extent on a healthy lifestyle as an active form of health, including all its components. Education in health care requires a thorough understanding of health and disease; skilful use of methods that increase health: physical, mental, social and spiritual; the acquisition of health-improving skills, general-purpose methods and the formation of a value-attitude and the creation of a healthy lifestyle.

Keywords: student, medical workers, readiness, personal health, physical culture, components, competence.

ШЕВЧЕНКО Інга Леонідівна, БРОДСЬКИЙ Геннадій Леонідович. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Стаття присвячена розробці нових підходів до викладання фахових дисциплін на мистецькому факультеті з використанням сучасних інформаційних технологій, визначені основні завдання створення єдиного інформаційно-технологічного простору вишу, розкриті основні характеристики електронного ресурсу MOODLE ЦДПУ, а також матеріали навчальних курсів «Методика викладання дирижування» та «Оркестровий клас».

Ключові слова: мистецька освіта, інформаційні технології, електронні ресурси, дистанційні курси, фахові дисципліни, інформаційна культура, викладач, студент.

ШЕВЧЕНКО Инга Леонидовна, БРОДСКИЙ Геннадий Леонидович. СОВРЕМЕННЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК НЕОТЪЕМЛЕМАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА ПРЕПОДАВАНИЯ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

Статья посвящена разработке новых подходов к преподаванию специальных дисциплин на художественном факультете с использованием современных информационных технологий, определены основные задачи создания единого информационно-технологического пространства вуза, раскрыты основные характеристики электронного ресурса MOODLE ЦДПУ, а также материалы учебных курсов «Методика преподавания дирижирования» и «Оркестровый класс».

Ключевые слова: художественное образование, информационные технологии, электронные ресурсы, дистанционные курсы, специальные дисциплины, информационная культура, преподаватель, студент.

SHEVCHENKO Inha Leonidivna, BRODSKYI Gennadiy Leonidovych. MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES AS AN INDEPENDENT COMPOSITION OF THE EDUCATIONAL PROCESS OF TEACHING FAX DISCIPLINES

Modern society is called postindustrial, informational, society of knowledge. Information technologies play a main role in realizing the needs of the modern person in self-improvement. Modern scholars believe that informatization is a significant resource for improving the quality of education. Hence the problem of information technologies and their implementation in the educational process of all parts of the Ukrainian education system is relevant. Solving the problem of integrated information and technological re-equipment of higher education is connected with the creation of a single information and technological space of higher education.

For the most effective use of information technologies in the teaching of professional disciplines, teachers of the art department create electronic manuals, and also lay out their materials at the university electronic resource MOODLE CSPU, which corresponds to the following characteristics: interoperability; multiple use; adaptability; durability; accessibility; economic efficiency. When using MOODLE, teachers can create distance courses, download files and create lessons, chat, forums, conduct tests, exams, quickly and easily change teaching materials, set deadlines for the tasks.

Students gain access to educational material, evaluate themselves independently from the teacher, conduct forums, chat rooms, assist teachers with the computer-based learning process, quickly and conveniently carry out self-tests, download tasks performed. Students of the music department of the arts faculty can use the materials of the courses «Teaching method of conducting» and «Orchestra class» for the study of professional disciplines.

Keywords: artistic education, information technologies, electronic resources, distance learning courses, professional disciplines, informational culture, teacher, student.

ВОРОБІЙОВА Оксана Петрівна. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проаналізовано особливості формування та діяльності Наглядової ради закладів вищої освіти. На основі проведеного аналізу визначено, що діяльність Наглядової ради є одним із ключових складових сучасного управління закладом вищої освіти, представники якої приймають ключові рішення, що стосуються ефективного функціонування закладу та сприятиме оптимізації управління та контролю.

Ключові слова: освіта, вища освіта, автономія, ефективність управління, Наглядова рада, управління закладом вищої освіти.

ВОРОБЬЕВА Оксана Петровна. ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ НАБЛЮДАТЕЛЬНОГО СОВЕТА В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

В статье рассмотрены особенности формирования и деятельности Наблюдательного совета в высших учебных заведениях. На основе проведенного анализа установлено, что деятельность Наблюдательного совета является одним из ключевых составляющих современного управления высшего учебного заведения, представители которой принимают ключевые решения, касающиеся эффективного функционирования учреждения и способствовать оптимизации управления и контроля.

Ключевые слова: образование, высшее образование, автономия, эффективность управления, Наблюдательный совет, управление высшим учебным заведением.

VOROBYYOVA Oksana Petrivna. SPECIFITY OF THE SUPERVISORY BOARD FUNCTIONING IN UNIVERSITIES

The purpose of the article is to analyze the peculiarities of the formation and activity of the Supervisory Board of institutions of higher education and determine the prospects of its development. Based on the analysis, it was determined

that the Supervisory Board activity is one of the key components of the modern management of the institution of higher education, whose representatives make key decisions regarding the effective functioning of the institution and will promote the optimization of management and control. Transformational changes in the management of higher education institutions are aimed at changing the governance paradigm in the sector. The establishment of Supervisory Boards in higher education institutions is an international management practice based on the experience of joint stock companies, where the management process is carried out by professionally independent managers. And the Ministry of Education and Science, as an executive body, should formulate sectoral educational policy. The Supervisory Board should change its functions from advisory to supervisory bodies, since, in essence, supervisory boards have feasible control functions in the field of financial and economic activity and contribute to the efficiency, transparency of the activity of the institution of higher education, providing strategic interests. Independence of the Supervisory Board is one of the most important aspects of the effectiveness of the activity, therefore the process of selection of the members of the Supervisory Board, their quantitative and functional composition should be clearly regulated, since members of the council should be competent in relation to different spheres of activity of the institution of higher education.

It is possible to formulate the following recommendations: to develop normative legal acts regulating the procedure for the formation of the supervisory board, the term of its members, competence and procedure; inclusion in the Supervisory Board of independent representatives of the relevant branches; approval of the requirements for members of the Supervisory Board in internal documents (regulations on the supervisory board). The proposed recommendations will promote a clear regulation of legal norms that, in combination with other normative acts in the field of higher education, provide the basis for the effective operation of institutions of higher education and the development of its autonomy.

Keywords: education, higher education, autonomy, management efficiency, supervisory board, higher education institution management.

КОЛОСКОВА Жанна Володимирівна. РОЗВИТОК КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ЖИТТЯ ЄЛИСАВЕТГРАДСЬКОЇ: ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС

Автор статті розглядає розвиток культурно-мистецького життя Єлисаветградщини шляхом аналізу діяльності просвітницьких товариств та культурних осередків. Він визнає дії означених організацій як якісно новий етап у розвитку музичної освіти та такими, що внесли значний внесок у процес культурно-мистецького розвитку регіону.

Ключові слова: культурно-мистецьке життя, Єлисаветградщина, просвітницька діяльність, культурно-просвітницькі товариства.

КОЛОСКОВА Жанна Владимировна. РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРНОЙ ЖИЗНИ ЄЛИСАВЕТГРАДСЬКОЇ: ІСТОРИЧЕСКИЙ ЭКСКУРС

Автор статті розглядає розвиток культурної життя Єлисаветградщини, аналізуючи діяльність просвітительських товариств та культурних об'єдинень. Він визначає діяльність означених організацій як якісно новий етап у розвитку музичного освіти та визнає їх немаловажний вклад у процес культурного розвитку регіону.

Ключевые слова: культурная жизнь, Єлисаветградщина, просветительская деятельность, культурно-просветительские общества.

KOLOSKOVA ZHANNA VOLODYMYRIVNA. THE DEVELOPMENT OF CREATIVITY OF FUTURE TEACHERS OF MUSIC ART IN THE CLASS OF CHORAL CONDUCTING

The author considers the development of cultural and artistic life Elisavetgrad by analyzing the activities of educational institutions and cultural centers. In particular the study of statutes, which worked with these organizations publish about their activities in the local press, analysis, letters and memoirs of prominent members of the cultural elite of the region – all this gave the opportunity to highlight the following directions of activities of musical societies: 1) - promotion of Russian and foreign classical music by means of active concert activity with a combination of two art forms – the words and music that not only revived the cultural and artistic life of the city, but also contributed musically educated mass audiences; 2) the lectures, who prepared the listener to perceive the music and contributed to the formation of musical culture; 3) the organization of charity concerts, the proceeds of which were directed to the needs of the city: a fundraiser for the purchase of a concert Grand piano, aid to poor students, the wounded, the victims of pogroms, etc; 4) – music artists during their tour in Yelisavetgrad; 5) - the organization of choirs and musical and theatrical centers. The author recognizes the actions of these organizations as a qualitatively new stage in the development of music education and those that made a significant contribution to the process of cultural development in the region.

Keywords: cultural-art life, educational activities, cultural and educational society.

ЛОКАРЄВА Юлія Валеріанівна. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті висвітлюється проблема художньо-творчої діяльності як інноваційної діяльності студентів, розглядаються особливості фахової музично-теоретичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, використання проектної технології та методу художньо-творчого проекту у процесі вивчення музично-теоретичних дисциплін та в позааудиторній діяльності.

Ключові слова: музично-теоретична підготовка, метод художньо-творчого проекту.

ЛОКАРЕВА Юлія Валеріанівна. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДА ХУДОЖЕСТВЕННО-ТВОРЧЕСКОГО ПРОЕКТА В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ МУЗЫКАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

В статье освещается проблема художественно-проектной деятельности как инновационной деятельности студентов, рассматриваются особенности профессиональной подготовки будущих учителей музыкального искусства, эффективность использования проектной технологии и метода художественно-творческого проекта в процессе изучения музыкально-теоретических дисциплин и в позааудиторной деятельности.

Ключевые слова: музыкально-теоретическая подготовка, метод художественно-творческого проекта.

LOKAREVA Yulia Valerianovna. USE OF THE METHOD OF ARTICLE-CREATIVE PROJECT IN THE STUDY OF MUSIC-THEORETICAL DISCIPLINES

The article deals with the problem of artistic and project activity as an innovative activity of students, peculiarities of professional musical and theoretical training of future teachers of musical art, usage of design technology and method of artistic and creative project in the process of studying musical theoretical disciplines and in non-auditing activity are considered. The method of artistic and creative projects is one of the innovative pedagogical technologies that meets the requirements of the National Doctrine of the Development of Education for Humanistic-Innovative Education, when attention is paid to the process of acquiring students knowledge, skills, life experiences, which are transformed into professional competencies.

Keywords: musical-theoretical preparation, method of artistic and creative project.

НАЗАРЕНКО Марина Павлівна. ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті висвітлено дидактичні принципи та методи інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, проаналізовано науково-методичний і практичний досвід підготовки студентів мистецьких факультетів в інструментальних класах.

Ключові слова: інструментально-виконавська підготовка, вчитель музичного мистецтва, дидактичні принципи інструментального навчання, форми інструментального навчання, методи інструментального навчання.

НАЗАРЕНКО Марина Павловна. ДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА В ПРОЦЕССЕ ИНСТРУМЕНТАЛЬНО-ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЙ ПОДГОТОВКИ

В статье освещены дидактические принципы и методы инструментально-исполнительской подготовки будущего учителя музыкального искусства, проанализированы научно-методический и практический опыт подготовки студентов факультета искусств в инструментальных классах.

Ключевые слова: инструментально-исполнительская подготовка, учитель музыкального искусства, дидактические принципы инструментального обучения, формы инструментального обучения, методы инструментального обучения.

NAZARENKO Maryna Pavlivna. THE DIDACTIC BASIS OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF FUTURE MUSICAL TEACHERS IN THE INSTRUMENTAL AND EXERCISE TRAINING

The article covers the didactic principles and methods of the instrumental and performing training of the future music teacher, the scientific and methodical and practical experience of the Art Department students' training in the instrumental classes is analyzed here.

The instrumental activity of the teacher must be in line with the requirements of the secondary school, and the work repertoire must be systematically replenished with new works, extending the program of music art lessons.

The basis of the professional performance of the music teacher is the integral combination of many components: the development of general theoretical knowledge and skills; the development of practical skills of playing the instrument; the formation of the culture of sound and performing technique; the ability to perceive music through the understanding of its essence and content and the further embodiment of this content in a specific sound.

In addition, the teacher must take into account the psychological and pedagogical features of their activity: to be able to adapt the musical composition for the perception of children; to be able to communicate with the class, taking into account age characteristics and individual abilities of children; be able to set up pedagogical tasks and perform them as a means of musical art; to be able to analyse pedagogical situations, which take place at music lessons and at classrooms of school musical groups; have skills of pedagogical improvisation.

Narrow execution orientation of teaching students of the Pedagogical University in instrumental classes can not contribute to the solution of general pedagogical tasks. Mastering the tool skilfully does not mean to be a good teacher. Analysing the current system of instrumental and performing training of a modern teacher of music art, we identified some shortcomings in the system of his professional training at a pedagogical university, which significantly affect the professional development of students. Little attention is paid to the development of creative skills: the selection of music by hearing, the creation of simple accompaniments to the song repertoire and choreographic compositions, the translation and arrangement of instrumental material, improvisation.

Keywords: *the instrumental and performing training, the teacher of music art, the didactic principle of the instrumental teaching, the forms of the instrumental teaching, the methods of the instrumental teaching.*

НАЗАРЕНКО Ольга Іванівна, НЕСТЕРЕНКО Оксана Євгенівна. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ АВТЕНТИЧНИХ ІНТЕРНЕТ ВІДЕОРЕСУРСІВ ДЛЯ НАБУТТЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-СОЦІОЛОГІВ

Стаття розглядає необхідність інноваційного підходу до вивчення професійно-орієнтованої іноземної мови. Зазначається, що саме Інтернет, як джерело необмеженого доступу до автентичних матеріалів, забезпечує реалізацію такого підходу. Аналізуються переваги застосування Інтернет відеоресурсів для опанування комунікативною компетентністю на іноземній мові. Надається визначення та характеристика етапів роботи з відеоматеріалами на занятті з іноземної мови. Підкреслюється важливість каналу TEDTALKS відеоконференції відеосервісу YouTube як джерела фахових відеоматеріалів за соціологічною тематикою. Наводяться приклади практичних вправ до однієї із відеолекцій соціологічного спрямування каналу TEDTALKS відеоконференції.

Ключові слова: *професійно-орієнтоване навчання іноземній мові; Інтернет відеоматеріали; відеоресурс YouTube; етапи при роботі з відеоматеріалами: допереглядовий, переглядовий, післяпереглядовий; TEDTALKS відеоконференції.*

НАЗАРЕНКО Ольга Ивановна, НЕСТЕРЕНКО Оксана Евгеньевна. ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ АУТЕНТИЧНЫХ ИНТЕРНЕТ ВИДЕОРЕСУРСОВ ДЛЯ ПРИОБРЕТЕНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ-СОЦИОЛОГОВ

Статья рассматривает необходимость инновационного подхода к обучению профессионально-ориентированному иностранному языку. Отмечается, что именно Интернет, как источник неограниченного доступа к аутентичным материалам, обеспечивает реализацию такого подхода. Анализируются преимущества использования Интернет видеоресурсов для овладения коммуникативной компетентностью на иностранном языке. Представляется определение и характеристика этапов работы с видеоматериалами на занятии по иностранному языку. Подчеркивается важность канала TEDTALKS видеоконференции видеосервиса YouTube как источника специализированных материалов по социологической тематике. Приводятся примеры практических упражнений к одной из видеолекций социологической направленности канала TEDTALKS видеоконференции.

Ключевые слова: *профессионально-ориентированное обучение иностранному языку; Интернет видеоматериалы; видеоресурс YouTube; этапы при работе с видеоматериалами: допросмотровый, просмотровый, послепросмотровый; TEDTALKS видеоконференции.*

NAZARENKO Olga Ivanivna, NESTERENKO Oksana Evhenivna. PECULIARITIES OF USING MODERN AUTHENTIC INTERNET VIDEORESOURCES FOR ACQUIRING COMPETENCE IN THE ENGLISH LANGUAGE BY SOCIOLOGY STUDENTS

In the modern world foreign language communication has become a significant component of a professional activity of any specialist. The main task is not only to master the skills of foreign language communication but also to gain special knowledge of a chosen profession. That is why professionally-oriented foreign language teaching is a top priority in contemporary education. Professionally oriented foreign language teaching is based on taking into consideration students' needs for learning foreign languages which are specific about their future profession. The main aim of language studying at nonlinguistic humanitarian departments is achieving the level which is good enough to use this language in their future professional activity. Achieving this level requires a new modernized approach to professionally-oriented foreign language teaching. The use of the Internet as a source of an unrestricted access to various global resources of professionally-oriented information fosters the implementation of this approach in the best way. The Internet provides unique opportunities to learn foreign languages because it gives an access to a great variety of professionally-oriented materials not only in a text format but also in audio- and videoformats what encourages forming the communicative competence of students. Using videos at the lessons of professionally-oriented foreign language helps students to master this language and obtain some useful professional information. As the main purpose of using authentic videomaterials is the development of students' communicative skills by the example of native-speakers we must admit that videomaterials which are not educational stimulate the greatest interest. There are three stages of working with videos at foreign language lessons: pre-viewing, viewing and post-viewing. The characteristics of each stage are presented in the article. Video resource YouTube provides a great number of professionally-oriented authentic materials. The great advantage of the resource is its openness and accessibility. From the authors' point of view, the YouTube channel TEDTALKS videoconferences offers a lot of lectures on sociological topics what makes it especially interesting to sociology students. Practical tasks to the video conference on sociological theme "The surprising neuroscience of gender inequality" delivered by Janet Crawford are presented in the article. The tasks are divided according to the above-mentioned stages of working with videos at foreign language lessons.

Keywords: *professionally-oriented foreign language teaching; Internet video materials; YouTube video resource; stages of working with video materials: pre-viewing, viewing, post-viewing, TEDTALKS videoconferences.*

ФЕЛЬЦАН Інна Михайлівна. ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У КОНТЕКСТІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОРΟΣЛИХ У ЄВРОПІ

Сучасна педагогічна практика все частіше звернена до ідеї гуманізації освіти, спонукає до застосування особистісно-орієнтованого підходу під час навчання. Культура, саморозвиток, творчі здібності, моральність, а головне – відданість загальнолюдським цінностям, які перетворюють професійну діяльність на суспільне благо – є пріоритетом професійному розвитку педагога. Особливо гостро відчувається потреба в гуманізації навчального процесу в освіті дорослих, адже психолого-вікові особливості його учасників вимагають андрагогічного підходу, оновлення змісту навчальних програм, який відповідатиме професійним потребам студента.

Ключові слова: освіта дорослих, особистісно-орієнтований підхід, іношомовна освіта дорослих, неформальна та інформальна освіта, неперервна освіта, андрагог, гуманізація освіти.

ФЕЛЬЦАН Інна Михайлівна. ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННЫЙ ПОДХОД В КОНТЕКСТЕ ИНОЯЗЫЧНОЙ ПОДГОТОВКИ ВЗРОСЛЫХ В ЕВРОПЕ

Современная педагогическая практика все чаще обращена к идее гуманизации образования, побуждает к применению личностно-ориентированного подхода во время обучения. Культура, саморазвитие, творческие способности, нравственность, а главное - преданность общечеловеческим ценностям, которые превращают профессиональную деятельность в общественное благо - являются приоритетом в профессиональном развитии педагога. Особенно остро ощущается потребность в гуманизации учебного процесса в образовании взрослых, ведь психолого-возрастные особенности участников процесса требуют андрагогического подхода, обновления содержания учебных программ, которые будут отвечать профессиональным потребностям взрослого студента.

Ключевые слова: образование взрослых, личностно-ориентированный подход, иноязычное образование взрослых, неформальное и информальное образование, непрерывное образование, андрагог, гуманизация образования.

FELTSAN Inna Mykhailivna. PERSON-ORIENTED APPROACH IN THE CONTEX OF ADULT FOREIGN LANGUAGE TRAINING IN EUROPE

Modern pedagogical practice addresses the humanization ideas in educational process, prompting the use of a person-oriented approach during adults' training. Modern pedagogue should possess the notions of culture, self-development, creativity, morality, and most important, demonstrate the devotion to universal values that turn professional activity into common wealth.

It has been emphasized that the adults' need for study has specific goals that should be reached in the shortest time limits.

The development of the humanistic values of education in Ukraine requires the change of the authoritarian-disciplinary model to person-centred. This process takes place in national education for almost two decades, constantly sets new challenges and tries to solve them.

The essential signs of person-centred approach in education are: teaching with the maximum possible individualization, creating favorable conditions for self-development and self-education of the individual, focussing on adults' capabilities and life goals, adjusting the content of education to the current individual and social needs of a student.

Unwillingness to study, to change the educational curriculum that would be tailored for professional needs, scepticism, lack of motives for knowledge upgrade and refresh of professional skills are often among the main obstacles to the implementation of the continuing education idea in Ukraine.

The experience of Western European countries is considered to be a valuable contribution in national pedagogical practice. In these countries foreign language competence is evaluated as one of the types of social protection, it allows you to respond quickly to changes in the world economic, political, cultural life, to search for the necessary information from the genuine sources, to cultivate the skill of critical thinking, which is formed on the basis of informational freedom. In the Netherlands, bilingual education refers to the national strategic direction of country's development. Most Western European countries demonstrate the tendency for recognition of non-formal and informal forms of teaching the adults.

The methodology foreign language competence formation requires financial support of the state: international internship, literature upgrade, use of video / audio accompaniment during educational process, creation of informational platforms available to all population groups are among the adult education priorities in Ukraine.

Keywords: adult education, person-oriented approach, foreign language education of adults, informal and informal education, continuous education, andragog, humanization of education.

ЯНЕНКО Оксана Андріївна. МОВНА ПОЗИЦІЯ ЯК ОСОБЛИВІСТЬ СУЧАСНОГО ЕСТРАДНОГО ВИКОНАВСТВА

У статті відображено актуальність проблеми формування естрадних вокальних навичок майбутніх фахівців-музикантів у мовній позиції. Визначено специфіку естрадного вокального мистецтва. Розкрито поняття «естрадні вокальні навички» та здійснено аналіз методики американського педагога вокалу Сем Пігса. Окреслено основні методи й прийоми формування естрадних навичок фахівця-музиканта в мовній позиції.

Ключові слова: естрадні вокальні навички; майбутні фахівці-музиканти; вокальні методи і прийоми, мовна

позиція.

ЯНЕНКО ОКСАНА АНДРЕЕВНА. ЯЗЫКОВАЯ ПОЗИЦИЯ ЯК ОСОБЕННОСТЬ СОВРЕМЕННОГО ЭСТРАДНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬСТВА

В статье отражена актуальность проблемы формирования эстрадных вокальных навыков будущих специалистов-музыкантов в речевой позиции. Определено специфику эстрадного вокального искусства. Раскрыто понятие «эстрадные вокальные навыки» и осуществлен анализ методики американского педагога по вокалу Сет Ригса. Очерчены основные методы и приемы формирования эстрадных навыков специалиста-музыканта в речевой позиции.

Ключевые слова: эстрадные вокальные навыки; будущие специалисты-музыканты; вокальные методы и приемы, языковая позиция.

YANENKO Oksana Andriivna. THE LINGUISTIC POSITION OF THE AC FEATURE OF MODERN POP MUSIC

The article deals with the problem of forming the variety vocal skills of future music professionals in talking position. The specifics of variety vocal art in modern theory and practice is being determined when vocal music has already become a phenomenon of world culture and attracts young people by its expressiveness, direct connection to movement and rhythm, colorfulfulness of scenic embodiment, possibility to express creative vocal abilities. This problem is raised because the variety vocal music is one of the genres of vocal art, which forms value orientation in the field of pop art in the younger generation and, in general, their value attitude to art. That is why, in the sphere of artistic education there rises the question of the deepening of content component of professional training of future music professionals for variety and vocal activities. One of the ways to improve such training, aimed at improving the performance level and perfecting the vocational and pedagogical skills of future professionals, is to master the skills of variety singing in talking position.

With considering the set tasks and within the frames of this article the specificity of the variety vocal has been revealed; since it is the vocal pedagogy that belongs to the least developed sphere of professional artistic education, and vocational training of future music specialists in the field of variety vocal art has its own faults, in particular regarding certain inconsistencies between practical and theoretical components.

In this context, the search for ways of converging the theoretical vocal-performing and vocal-pedagogical knowledge and practical skills of future music professionals becomes of paramount importance. Therefore, the main task in the future music specialists professional training for vocal-performing and vocal-pedagogical activities is to form the skills of variety singing.

Thus, we have considered the concept of «singing skills», which we interpret as bringing to automatism the act of singing when a singer uses the system of specific techniques and methods of variety vocal performance; an analysis of the methodology of an American pedagogue of the vocal Seth Riggs been done, which contains three sets of exercises and certain methods and techniques which are to be used to carry out the exercises. In particular, the exercises aimed at development: of the sense of self-confidence that makes it possible to liberate the voice apparatus and coordinate its components; of vocal potential of the singer in full range of voice without loss of sound quality; as well as exercises aimed at mastering singing in talking position that make it possible to observe the vowel's equality, which are important to be sung in the upper register softly and not loudly in comparison with low notes.

Keywords: variety vocal skills; future music specialists; vocal methods and techniques, talking position.

ГУСЕВА Любов Григорівна. ВИРАЖЕННЯ ДУХОВНИХ ПРОЯВІВ ЛЮДИНИ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

В статті розглядається проблема духовних проявів людини, їх вираження засобами образотворчого мистецтва. Взаємозв'язок духовності й творчості. Наголошується важливість виражальних засобів образотворчого мистецтва і їх застосування у створенні художнього простору мистецького твору. Аналізуються аспекти художнього мислення і їх роль у створенні художнього образу та художнього простору.

Ключові слова: духовність, духовний прояв, художній простір, художній образ, художня уява, художнє мислення, виражальні засоби образотворчого мистецтва, культурологічний підхід.

ГУСЕВА Любовь Григорьевна. ВЫРАЖЕНИЕ ДУХОВНОГО ПРОЯВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕКА СРЕДСТВАМИ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА

В статье рассматривается проблема духовных проявлений человека, их выражение средствами изобразительного искусства. Взаимосвязь духовности и творчества. Отмечается важность выразительных средств изобразительного искусства и их применение в создании художественного пространства художественного произведения. Анализируются аспекты художественного мышления и их роль в создании художественного образа и художественного пространства.

Ключевые слова: духовность, духовное проявление, художественное пространство, художественный образ, художественное воображение, художественное мышление, выразительные средства изобразительного искусства, культурологический подход.

HUSIEVA Liubov Hrihorivna. EXPRESSION OF SPIRITUAL MANIFESTATIONS OF A PERSON BY MEANS OF FINE ART

The process of knowledge and transformation of the surrounding world covers all previous experience of mankind,

which is expressed through man's spiritual manifestations, reflected in certain kinds of activities. The concept of spirituality is closely linked to aesthetic representations through the general understanding of the essence of universal human values, their origin, perception, evaluation and mastery.

Since the art – in the spiritual and practical, and aesthetics – from a theoretical point of view, focus on universal, these areas of culture are especially relevant in the current conditions, when the world lacks the manifestations of spirituality. The purpose and objectives of the article – to consider the spiritual manifestations of man in the artistic and aesthetic activity, reflected by expressive means of fine arts; find out their influence on the formation of artistic space.

The artistic space as an integral characteristic of an artistic work affects all the artistic means used by the artist. In particular, for art and fine art, the author expresses the artistic space representing the model of the world in the language of his own spatial representations. In the process of organizing and modeling artistic space there is the implementation of spiritual manifestations of man through artistic images and expressive means, inherent in one or another type of art. In our opinion, the will expression of personality is due to the need to identify and express the true Self in the external world by appropriate means, in particular, the means of fine arts can be called the spiritual manifestation of the artist.

Thus, it can be noted that in the process of organizing artistic space, expressive and expressive means of fine art are the active spokesman for the spiritual manifestations of man.

Consideration of the problem of expressing man's spiritual manifestations through the means of fine art puts a number of inadequately studied and important aspects that require further study.

Keywords: spirituality, spiritual manifestation, an artistic space, an artistic image, artistic imagination, artistic thinking, and expressive means of fine art, cultural studies approach.

БУЗЕНКО Ірина Леонідівна. ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ: ДЕФІНІТИВНІ ПІДХОДИ

У статті аналізується проблема формування еколого-валеологічної компетентності майбутнього вчителя. Розглядаються різні підходи до визначення поняття екологічної та валеологічної компетентності. У дослідженні визначено екологічну компетентність майбутніх учителів як комплексну якість, що пов'язана не лише з підготовленістю і здатністю вчителя до практичного вирішення екологічних завдань, а й наявністю у нього ряду особистісних якостей у поєднанні з необхідним запасом знань і умінь ефективно діяти у проблемних ситуаціях.

Ключові слова : еколого-валеологічна компетентність, дефінітивні підходи.

БУЗЕНКО Ирина Леонидовна. ЭКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ: ДЕФИНИТИВНЫЕ ПОДХОДЫ

В статье анализируется проблема формирования эколого-валеологической компетентности будущего учителя. Рассматриваются различные подходы к определению понятия экологической и валеологической компетентности. В исследовании определена экологическая компетентность будущих учителей как комплексное качество, связанное не только с подготовленностью и способностью учителя к практическому решению экологических задач, но и наличием у него ряда личностных качеств в сочетании с необходимым запасом знаний и умений эффективно действовать в проблемных ситуациях.

Ключевые слова: эколого-валеологическая компетентность, дефинитивные подходы.

BYZENKO Iryna Leonidivna. ECOLOGICAL AND VELEOLOGICAL COMPETENCE: DEFINITIVE APPROACHES

The article analyzes the definitive approaches to the concept of «eco-valeological competence» and those close to the concepts under investigation. The study of the process of forming the ecological and valeological competence of future teachers of primary school requires clarification of the conceptual apparatus of the problem. In the scientific literature, the most commonly encountered the concept of «ecological culture». Ecological culture, according to G. Naumenko, addresses two worlds - the natural environment and the inner world of man. Its goals are aimed at creating the desired structure or order in nature, and the upbringing of high humanistic meanings and landmarks in human life. By its nature, ecological culture is a kind of «code of conduct» that underlies environmental activities. O. Chernikov understands the ecological culture as the presence of a high degree of universal spiritual culture, interdisciplinary global representations, concepts about the ecological problem, the awareness that man is a part of nature, mastering the system of scientific ecological abilities and skills. It should be noted that the concept of «ecological and valeological culture» of a person is quite common in scientific literature. According to Yu. Boychuk, the ecological and valeological culture is one of the important components of the general professional and pedagogical culture of the future teacher, as well as a means of self-actualization and creative self-realization of the teacher. At the same time, the ecology-valeological culture acts as an integrated quality of the individual, a prerequisite for effective environmental and valeological activity, an indicator of professional competence and a goal of professional self-improvement.

Consequently, on the basis of the analysis of scientific literature on the research problem (O. Anishchenko, L. Arkhypova, L. Drozhyk, S. Knysh, S. Shmaley, I. Shcherbak, etc.) determine the ecological and valeological competence of future teachers as an integrated characteristic of professional and personal qualities of students, which reflects the level of formation of environmental and valeological values, their personal position on the need for nature and health protection activities, environmental and valeological thesaurus, the development of methods of ecology-valeological activity in the environment.

Keywords: eco-valeological competence, ecological culture.

ВАН Яцзюнь. ДІАГНОСТИКА КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ПРОПЕДЕВТИЧНИЙ АНАЛІЗ

У статті охарактеризовано результати діагностики комунікативної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва на основі пропедевтичного аналізу. За результатами виконання творчих завдань студентів виявлено ступінь розуміння теоретичних і практичних знань, навичок для вирішення художньо-комунікативних аспектів професійної діяльності. Виявлено розуміння студентів важливості професійних якостей хормейстера-диригента для підвищення їхньої артистичної культури.

Ключові слова: комунікативна культура, діагностика, пропедевтичний аналіз, диригент-хормейстер, майбутній вчитель музичного мистецтва.

ВАН Яцзюнь. ДІАГНОСТИКА КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ МУЗИКАЛЬНОГО ИСКУССТВА: ПРОПЕДЕВТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

В статье охарактеризованы результаты диагностики коммуникативной культуры будущего учителя музыкального искусства на основе пропедевтического анализа. За результатами выполнения творческих заданий студентов выявлена степень понимания теоретических и практических знаний, навыков для решения художественно-коммуникативных аспектов профессиональной деятельности. Подчеркнуто понимание студентами важности профессиональных качеств хормейстера-дирижера для повышения их артистической культуры.

Ключевые слова: коммуникативная культура, диагностика, пропедевтический анализ, дирижер-хормейстер, будущий учитель музыки.

VAN Yatsziun. DIAGNOSTICS OF FUTURE MUSIC ART TEACHER'S COMMUNICATIVE CULTURE: PROPAEDEUTIC ANALYSIS

The article presents the results of propaedeutic analysis of students' readiness for artistic communication with music. The diagnostic assessment carried out on the basis of performing creative tasks has shown the lack of students' components of the communicative culture, which requires further experimental work aimed to solve the research problem. According to the results of students' creative tasks performance, the degree of understanding theoretical and practical knowledge, skills for solving artistic and communicative aspects of professional activity was studied. Students' understanding of the importance of choirmaster and conductor's professional qualities for increasing their artistic culture was revealed.

The laboratory experiment conducted at the South-Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky implied performing creative tasks employing the method of value analysis. The main goal at the same time was to identify the level of theoretical knowledge and practical skills for solving artistic and communicative tasks, as well as students' awareness of the nature and role of this aspect for their professional activity.

The results of creative tasks prove that the vast majority of students are aware of the communicative nature of music and musical and performance activity, in particular, their ability to reveal and implement all the communicative means in the conducting and performing activities. The students showed profound knowledge in the analysis of the author's idea of a musical piece, in particular, in describing his emotional and psychological state, creating a new plot of interpretation and, directly, development and implementation of specific conductor and choral techniques.

The in-depth knowledge in the analysis of proposed musical works, in particular, in describing the emotional and psychological content of the author's idea and creating a new plot of interpretation was observed. At the same time, some part of students could not independently solve these problems, characterize flexibility and techniques of conducting means of expressiveness for disclosing the communicative potential of a work. Therefore, there was an urgent need for a large-scale diagnostic experiment.

Keywords: communicative culture, diagnostics, propaedeutic analysis, conductor and choirmaster, future teacher of musical art.

ЛІ Цзяці. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

У статті запропоновано модель організаційно-методичної системи формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики. Здійснено аналіз досліджень присвячених проблемі використання проектних технологій у підготовці майбутніх учителів музики. Розглянуто особливості розробки моделей в педагогічній науці та методиці мистецького навчання. Висвітлені основні вимоги до процесу формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики, з урахуванням яких опрацьовано модель. Спираючись на гуманістичну парадигму мистецької освіти побудовано модель, яка складається з чотирьох основних блоків: теоретико-методологічним, проектувально-технологічним, формувальним та результативно-оцінювальним. Розглянуто та обґрунтовано складові елементи до кожного з виділених блоків моделі. Очікуваний результат передбачає сформованість всіх компонентів художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики.

Ключові слова: художньо-проектні уміння, майбутні учителі музики, організаційно-методична модель.

ЛИ Цзяци. МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННО-ПРОЕКТНЫХ УМЕНИЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКИ

В статье предложена модель организационно-методической системы формирования художественно-проектных умений будущих учителей музыки. Осуществлен анализ исследований, посвященных проблеме

использования проектных технологий в подготовке будущих учителей музыки. Рассмотрена специфика в разработке моделей в педагогической науке и методике музыкального образования. Выявлены основные требования к процессу формирования художественно-проектных умений будущих учителей музыки, с учетом которых разрабатывалась модель. Опираясь на гуманистическую парадигму художественного образования построена модель, которая состоит из четырех основных блоков: теоретико-методологического, проектно-технологического, формирующего и результативно-оценочного. Рассмотрены и обоснованы составные элементы к каждому из выделенных блоков модели. Ожидаемый результат предполагает сформированность всех компонентов художественно-проектных умений будущих учителей музыки.

Ключевые слова: художественно-проектные умения, будущие учителя музыка, организационно-методическая модель.

LI Jiaqi. MODEL OF DEVELOPING FUTURE MUSIC TEACHERS' ARTISTIC AND PROJECT SKILLS

The article suggests the model of organizational and methodical system of developing future music teachers' artistic and project skills. The analysis of studies on the problem of the project technologies usage in future music teachers training was carried out. The peculiarities of model elaboration in pedagogical science and artistic teaching methods were considered. A focus is on the main requirements for the process of developing future music teachers' artistic and project skills, considering which the model was worked out. Based on the humanistic paradigm of artistic education, a model consisting of four main blocks: theoretical and methodological, projective and technological, forming, productive and evaluative was constructed. The first block includes methodological approaches according to which the research was carried out, artistic and pedagogical principles and pedagogical conditions of developing future music teachers' artistic and project skills. The second block presents the functions and structure of artistic and project skills. The third block demonstrates the elements of the methodical system of developing art and project skills – goals and objectives, content resources and methods, organizational forms. The interconnection and complementarity of the indicated components directs the educational process to achieve an integrated result in the course of developing artistic and project skills.

The process of developing artistic and project skills is divided into four stages: introduction to the topic and updating of reference knowledge; planning and cooperation; research and interpretation; documentation and evaluation of results. Each stage has its own goals and objectives and ensures the gradual inclusion of students in the educational process of creating and developing projects. At each stage, relevant goals and tasks related to the development of a certain group of artistic and project skills were set: methodical and predictive, reflective and analytical; technological and process-focused, participatory and communicative; integrative, artistic and value-based; productive and creative, compositional and dramaturgical. The fourth block is suggested for the purpose of evaluating the proposed methodical system at each stage of the experimental study. The result of designing a model for developing future music teachers' artistic and project skills is the introduction of a methodical system in the educational process.

Keywords: artistic and project skills, future music teachers, organizational and methodical model.

ЛО Чао. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ПЕРСОНІФІКОВАНОЇ ПРОЕКЦІЇ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

У статті уточнено поняття персоніфікованої проекції вокальної підготовки майбутніх учителів музики, його компонентна структура. Актуалізовано проблему діагностики зазначеного феномену. Представлено критерії, показники оцінювання, відповідні до них методи та логіка шкалування. Критеріями визначено: гностично-операційний, ціннісно-вибірковий, комунікативно-творчий. Розкрито основні процедури діагностики: анкетування, педагогічне спостереження, тестування та спеціально розроблені завдання. Подано отримані результати розподілу досліджуваних за рівнями: високий діалогічно-усвідомлюваний; середній – досвідно-накопичувальний; низький – технологічно-орієнтований.

Ключові слова: вокальна підготовка, персоніфікація, персоніфікована проекція вокальної підготовки майбутніх учителів музики.

ЛО Чао. ДИАГНОСТИКА СОСТОЯНИЯ ПЕРСОНИФИЦИРОВАННОЙ ПРОЕКЦИИ ВОКАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКИ

В статье уточнено понятие персонифицированной проекции вокальной подготовки будущих учителей музыки, его компонентная структура. Актуализировано проблему диагностики указанного феномена. Представлены критерии, показатели оценивания, соответствующие им методы и логика шкалирования. Критериями определены: гностически-операционный, ценностно-избирательный, коммуникативно-творческий. Раскрыты основные процедуры диагностики: анкетирование, педагогическое наблюдение, тестирование и специально разработанные задания. Подаются полученные результаты распределения испытуемых по уровням: высокий диалогично-осознаваемый; средний опытно-накопительный; низкий технологически ориентированный.

Ключевые слова: вокальная подготовка, персонификация, персонифицированная проекция вокальной подготовки будущих учителей музыки.

LO Chao. DIAGNOSTICS OF THE STATE OF PERSONIFIED PROJECTION OF FUTURE MUSIC TEACHERS' VOCAL TRAINING

The article clarifies the notion of personified projection of future music teachers' vocal training, its componential structure. The problem of diagnosing the above-mentioned phenomenon is highlighted. The personified projection of future music teachers' vocal training stands for the generalized quality of vocal training, which characterizes the

orientation of the future teacher's personality to the acquisition of external cultural processes connected with vocal works and art in general through their reflection in the images of characters (personalities) and internal psychological and creative processes of vocal performance and vocal pedagogical activity by means of comprehending their personified capabilities.

To diagnose the state of such projection, some criteria and values were suggested: a gnostic operational criterion, with the values: orientation in the cultural and historical principles of vocal art; competence regarding the typology of vocal images and the theatrical character as a reflection of cultural and mental characteristics of vocal works; values-selective with the values: developed vocal and repertoire competence and analytically evaluative attitude towards it through the prism of personification processes; intentions regarding the hierarchy of vocal and repertoire priorities and preferences in the context of the values and mental paradigm (adherence to traditions, respect for them, for relict aspects in different layers of vocal culture); communicative and creative criterion with the values: a measure of understanding other people, including oneself, which encourages a dialogue with the characters and with oneself, understanding of their own abilities; creative attitude to the interpretation of the image of a work in the context of artistic personified dialogue.

To diagnose the state of the investigated quality of vocal training the following methods were employed: questionnaires, pedagogical observation, psychological testing, tasks for ranking, tasks for self-esteem of attitudes and reflection of own abilities. The statistical method of scaling implied a 3-point scale. The introduction of these procedures allowed to establish the quantitative distribution of the respondents by the levels: high – dialogically comprehended; average – experience accumulating; low – technologically oriented.

Keywords: vocal training, personification, personified projection of future music teachers' vocal training.

МАХИНЬКО Ірина Олександрівна. РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНИХ ПСИХОЛОГО-ФІЗІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПІАНІСТА-АКОМПАНІАТОРА

У статті висвітлено проблему розвитку спеціальних психолого-фізіологічних особливостей майбутнього піаніста-акомпаніатора. Актуальність дослідження обумовлена тим, що стратегія розвитку сучасного музичної освіти пов'язана з внесенням інноваційних перетворень до її змісту інноваційних перетворень до її змісту й має ґрунтуватись на вирішенні завдань щодо якісної професійної підготовки майбутнього музиканта, що потребує удосконалення мистецько-технологічних шляхів її реалізації.

Виявлено, що успішна підготовка майбутнього піаніста-акомпаніатора тісно пов'язана не тільки з оволодінням і розвитком технічних умінь та навичок, але також і з розвитком ряду психолого-фізіологічних особливостей, таких як увага, музична пам'ять, мобільність реакції, витримка і воля, емпатія і педагогічний такт та чуйність.

Ключові слова: психолого-фізіологічні особливості, професійні навички, розвиток, майбутній піаніст-акомпаніатор.

МАХИНЬКО Ирина Александровна. РАЗВИТИЕ СПЕЦИАЛЬНЫХ ПСИХОЛОГО-ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ БУДУЩЕГО ПИАНИСТА-АКОМПАНИАТОРА

В статье освещена проблема развития специальных психолого-физиологических особенностей будущего пианиста-аккомпаниатора.

Актуальность исследования обусловлена тем, что стратегия развития современного музыкального образования связана с внесением инновационных преобразований в его содержание и должна основываться на решении задач, которые касаются качественной подготовки будущего музыканта, что требует совершенствования музыкально-технологических путей для её реализации.

Выяснено, что успешная подготовка будущего пианиста-аккомпаниатора тесно связана не только с овладением и развитием технических навыков, но также с развитием ряда психолого-физиологических особенностей, таких как внимание, музыкальная память, мобильность реакции, выдержка и воля, эмпатия и педагогический такт и чуткость.

Ключевые слова: психолого-физиологические особенности, профессиональные навыки, развитие, будущий пианист-аккомпаниатор.

МАХИНЬКО Iryna Oleksandrivna. THE DEVELOPMENT OF SPECIAL PSYCHOLOGICAL AND PHYSIOLOGICAL CHARACTERISTICS OF A FUTURE PIANO ACCOMPANIST

The article is devoted to the development of special psychological and physiological characteristics of a future piano accompanist. The strategy of the development of modern musical education is connected with the introduction of innovative transformations into its content and should rest upon solving of the tasks, which concern the quality preparation of a future musician, and this demands the perfecting of musical and technological ways of its realization. A successful preparation of a piano accompanist is closely connected not only with mastering and developing of technical skills, but also with the development of a range of psychological and physiological characteristics.

Among special psychological and physiological characteristics of a future piano accompanist, we distinguished the development of attention and the ability to focus it not only on the piano part but also on the melodic line of a soloist. The development of musical memory, which is based on the prior analysis of a piece of music, promotes to deeper conceptualization and perception of it. Studying a new piece of music a piano accompanist uses such types of memory as kinesthetic, visual, auditory, logical and emotional. Depending on the individual abilities, every musician will base himself upon a more convenient type of memory.

Moderation and will play an important part during public performances. Such a component of artistic abilities of a piano accompanist as anticipation, which serves as a means of forestalling and foreseeing of certain events, is also an important mechanism. This psychological and physiological characteristic of a piano accompanist helps to create an idea about a possible change of executive intentions of a soloist in the situation of a cooperative performance and contributes to the rapidity of reaction on the unexpectedness of the artistic situation.

Empathy, pedagogical delicacy and advergence are the qualities required in any pedagogical activity. Love for a student enlivens a hearty attitude of a teacher as well as a piano accompanist to him, defines his tolerance and wisdom, the ability to see a particular action from a certain perspective, the capacity to emphasize all good and kind things which are inside, helps in teaching to manage his flaws. Empathy as well as pedagogical delicacy and advergence are a basis of a successful creative cooperation of a soloist and a piano accompanist both during the rehearsals and studying a new piece of music and during the public performances.

Keywords: *psychological and physiological characteristics, professional skills, development, future piano accompanist.*

ПЕТРОВ Володимир. СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ВИЩОЇ ЗАОЧНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В РОСІЇ

У статті на основі аналізу історико-педагогічної літератури обґрунтовано передумови та особливості організації професійної підготовки педагогічних кадрів в умовах вищої заочної педагогічної освіти в Росії. В процесі дослідження виявлено організаційно-змістові особливості побудови вищої заочної педагогічної освіти на різних етапах її розвитку, а також обґрунтовано тенденції розвитку вищої заочної педагогічної освіти на сучасному етапі розвитку Росії (на прикладі Московського державного відкритого педагогічного університету імені М. О. Шолохова та Московського державного гуманітарного університету імені М. О. Шолохова).

Ключові слова: *вища заочна педагогічна освіта, навчально-методичне об'єднання, Московський державний гуманітарний університет імені М. О. Шолохова.*

ПЕТРОВ Владимир. СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ВЫСШЕГО ЗАОЧНОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В РОССИИ

В статье на основе анализа историко-педагогической литературы рассматриваются предпосылки, основные характеристики и особенности организации профессиональной подготовки педагогических кадров в условиях высшего заочного педагогического образования в России. В ходе исследования выявлены организационно-содержательные особенности построения высшего заочного педагогического образования на разных этапах его развития в период РСФСР (на базе Московского государственного заочного педагогического института), а также тенденции развития высшего заочного педагогического образования в современной России (на примере Московского государственного открытого педагогического университета имени М. А. Шолохова и Московского государственного гуманитарного университета имени М. А. Шолохова).

Ключевые слова: *высшее заочное педагогическое образование, МГЗПИ, подготовка педагогических кадров, издание учебно-методической литературы, учебно-методическое объединение, МГОПУ имени М. А. Шолохова, МГГУ им. М. А. Шолохова.*

PETROV Vladimir. FORMATION AND DEVELOPMENT OF HIGHER EXTRAMURAL PEDAGOGICAL EDUCATION IN RUSSIA

In the article, the author dwells on the basis of the analysis of historical and pedagogical literature, the prerequisites, main characteristics and peculiarities of the organization of vocational training of pedagogical personnel in conditions of higher extramural education in Russia. The system of higher extramural pedagogical education, as an integral part of the teacher training organization, plays an important role in raising the professional level, improving the quality of the staff of the general education school at all stages of development. In scientific and pedagogical literature, there is an underestimation of a specific specificity in the solution of the problem of training pedagogical personnel, which is inherent in the correspondence form of education. Its dignity is the possibility of integrating theory and practice, the formation of social and professional qualities of the teacher's personality in their harmonious unity, in the inseparable process of obtaining and applying knowledge, skills and abilities. In the course of the study the author highlights organizational and substantive features of the construction of higher extramural pedagogical education at different stages of its development during the RSFSR period (based on the Moscow State Correspondence Pedagogical Institute) and the trends in the development of higher extramural education in modern Russia (based on the example of the Moscow State Open Pedagogical Sholokhov Institute, and Moscow State Humanitarian University named after M.A. Sholokhov). It was revealed that the extramural form of training as an integrative component of the system of higher continuous pedagogical education in Russia effectively and consistently solved the following tasks: 1) the accessibility of higher education to socially unprotected layers of the population; 2) education opportunities for those living and working in remote and inaccessible territories; 3) accelerated retraining of teachers; 4) quick payback of funds invested in a specialist (no problem of professional adaptation); 5) social and professional mobility.

Keywords: *higher extramural pedagogical education, MSCPI, training of pedagogical staff, publication of educational and methodological literature, educational and methodological association, MSOPU named after M.A. Sholokhov, Moscow State Humanitarian University named after M. A. Sholokhov.*

САМБОРСЬКА Наталя Миколаївна. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК І ЗМІСТ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ МЕДСЕСТРИНСТВО

У статті представлено результати аналізу наукової літератури щодо проектування та побудови програми педагогічного експерименту, спрямованого на перевірку ефективності педагогічних умов формування соціально-комунікативної компетентності майбутніх фахівців зі спеціальності медсестринство у процесі вивчення гуманітарних дисциплін. Виокремлено основні структурні елементи експериментального дослідження, розкрито їх зміст та взаємозв'язок. Охарактеризовано етапи і методи вивчення стану сформованості соціально-комунікативної компетентності майбутніх фахівців зі спеціальності медсестринство.

Ключові слова: соціально-комунікативна компетентність; програма педагогічного експерименту; педагогічні умови формування соціально-комунікативної компетентності; майбутні фахівці зі спеціальності медсестринство.

САМБОРСКАЯ Наталья Николаевна. ВЗАИМОСВЯЗЬ И СОДЕРЖАНИЕ СТРУКТУРНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ ФОРМИРОВАНИЯ СОЦИАЛЬНО-КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО МЕДСЕСТРИНСТВУ

В статье представлены результаты анализа научной литературы по проектированию и построению программы педагогического эксперимента, направленного на проверку эффективности педагогических условий формирования социально-коммуникативной компетентности будущих специалистов по медсестринству в процессе изучения гуманитарных дисциплин. Выделены основные структурные элементы экспериментального исследования, раскрыты их содержание и взаимосвязь. Охарактеризованы этапы и методы изучения состояния сформированности социально-коммуникативной компетентности будущих специалистов по медсестринству.

Ключевые слова: социально-коммуникативная компетентность; программа педагогического эксперимента; педагогические условия формирования социально-коммуникативной компетентности; будущие специалисты по медсестринству.

SAMBORSKA Natalia Mykolajivna. INTERACTION AND CONTENT OF STRUCTURAL ELEMENTS OF THE EXPERIMENTAL RESEARCH OF THE PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF SOCIAL-COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS WITH SPECIALIZATION IN NURSING

The article presents the results of the analysis of scientific literature on the design and construction of a pedagogical experiment program aimed at verifying the effectiveness of pedagogical conditions for the formation of social-communicative competence of future specialists with specialization in nursing in the process of studying humanitarian disciplines. The basic structural elements of experimental research are singled out: goal, hypothesis, tasks, stages, experimental basis, methods and techniques. So, the goal of experiment is to determine the effectiveness of the implementation of the model and the pedagogical conditions for the formation of social-communicative competence of future specialists with specialization in nursing in the process of studying humanitarian disciplines. To realize the goal, the hypothesis of the pedagogical experiment is formulated: the growth of the level of social-communicative competence of future nurses (it is stipulated by the introduction of the author's model that implements the system of pedagogical conditions). Examination of the hypothesis involves the consistent provision of interconnected stages of the experiment - preparatory, declarative, formative, effective. The content and interrelations of these stages are revealed and described. The article presents the implementation of each stage that occurs through the application of a set of research methods, selected in accordance with the tasks of the define stage. There were used theoretical, empirical, and mathematical methods. As for diagnostic methods the author uses a checklist of social-communicative competence by Y. I. Rogov (this checklist takes into the account all the criteria of investigation); author's checklist (it reflects the level of knowledge, habits, skills, results of studying activity in the process of learning humanitarian disciplines); evaluation of the essay «Effective Professional Communication». Characterized program of the pedagogical experiment is directed to the monitoring of the model and pedagogical conditions of the formation of social-communicative competence of future specialists with specializaition in nursing.

Keywords: social-communicative competence; program of pedagogical experiment; pedagogical conditions of formation of social-communicative competence; future specialists with specializaition in nursing.

СУНЬ Пенфей. МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ ОСВОЄННЯ ХУДОЖНЬО-СТИЛЬОВОГО ФЕНОМЕНА СИМВОЛІЗМУ МАЙБУТНІМИ УЧИТЕЛЯМИ МУЗИКИ

У статті вирішується проблема визначення педагогічних підходів, принципів, умов, можливої послідовності та методичних прийомів роботи, які репрезентують методіку освоєння майбутніми вчителями музики художньо-стильового феномена символізму. В педагогічному аспекті обговорюються специфічні властивості феномену художнього символу як єдності знака та образу та властивості символізму як історичного стилю. Пропонуються конкретні рекомендації щодо освоєння стилю символізму майбутніми вчителями музики.

Ключові слова: символ, символізм, семіотика, інтерпретація, художній твір, учитель музики, методика мистецької освіти.

СУНЬ Пенфей. МЕТОДИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ОСВОЕНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННО-СТИЛЕВОГО ФЕНОМЕНА СИМВОЛИЗМА БУДУЩИМИ УЧИТЕЛЯМИ МУЗЫКИ

Автор исследует теоретическую и практическую проблему формирования у будущих учителей музыки умения семиотической интерпретации произведений искусства. Данная статья посвящена историческому стилю символизма. На примере данного стиля автор определяет общие основания методики формирования умения семиотической интерпретации искусства. В частности, определены педагогические подходы, принципы и условия изучения стиля символизма. Намечена последовательность и некоторые приемы работы. С педагогической точки зрения обсуждаются специфические свойства феномена художественного символа. Художественный символ трактуется как единство знака и образа, которое аналогично мифу (в интерпретации С. Аверинцева). Рассматриваются особенности символизма как исторического стиля в поэзии, живописи и музыке. Предлагаются конкретные рекомендации по изучению стиля символизма будущими учителями музыки.

Ключевые слова: символ, символизм, семиотика, интерпретация, учитель музыки, методы художественного образования.

SUN Pengfei. ARTISTIC PHENOMENON OF SYMBOLISM AND THE METHODIC ASPECT OF ITS MASTERING BY THE FUTURE MUSIC TEACHERS

The author investigates the theoretical and practical problem of the future music teachers' skill of artistic creations semiotic interpretation, and states the steps of this skill formation. The article is devoted to the Symbolism historic style studying. This style is taken as a sample to define the general statements of the methods promoting the art semiotic interpretations skills development. In particular the pedagogic approaches, principles and conditions for the Symbolism style studying are defined. The sequence and certain methods for the given problem mastering are outlined. The specific features of the artistic symbol phenomenon are discussed from the pedagogic point of view. The artistic symbol is interpreted (according to S. Averintsev) as a unity of sign and image, which is analogical to the myth. The Symbolism and its features is studied as the historic style in poetry, painting and music. The definite recommendations for the Symbolism style studying by the future music teachers are suggested.

The author makes the following conclusions: the formation of the artistic works semiotic interpretation skill is a current problem, and this problem is profoundly and specifically realized in the task of the students' mastering Symbolism, as it is both the method of creativity and the definite historic artistic style. The successful solution of this problem means the application of the historic, culturologic, polyethnic, polyartistic, comparativistic analytical, rhetorical and action approaches. The principles of the dialogue, praxeology, artistic axiologic tolerance in the judgments about the contents of the work of art, should be the basic ones for the given pedagogic task fulfillment.

The optimal realization of the stated approaches and principles implies the compliance with the following conditions: obligatory visualization and emotional perceptive vividness of the represented style samples; the teacher's semiotic competency and hermeneutics experience.

For the recipient the main difficulty in mastering the Symbolism creation consists in the utmost artistic perception activity, in particular, extremely sensitive (sensor) reactions, sensitization of the synesthesia, creating of the numerous associative connections among the familiar recipient's images from different arts (intertextual symbols interpretation); stable connotative and contextual senses of the form elements revealing; recognition of the auxiliary role of artifact in the progress of the consciousness to the essence of being. The semiotic sense of the artistic form in Symbolism creation approaches the most to the syncretic unity of the sign form and image, which is typical to the myth, and which distinguishes itself from other sign arts. The Symbolism style studying by the future music teachers promotes their more profound mastering the sing nature and languages of the artistic creativity, develops their skills of the art semiotic interpretation.

Keywords: symbol, symbolism, semiotics, interpretation, music teacher, art teaching methods.

ТКАЧЕНКО Анастасія Володимирівна. МЕДІАПРОСТІР ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ДИЗАЙНУ

У статті розглянуто проблему медіапростору як умови формування художнього образу у майбутніх фахівців з дизайну. Визначено можливості медіапростору. З'ясовано, що на сьогодні встановилася система професійної освіти майбутніх учителів образотворчого мистецтва, у якій закладено формування професійної компетентності студентів, зокрема й необхідних художньо-професійних умінь засобами медіапростору. Виявлено, що відповідно до освітньо-професійної програми та існуючих професіограм учителя образотворчого мистецтва в педагогічних вишах створюються навчальні плани і програми, в яких ураховується поетапне формування творчого потенціалу особистості. Проведено анкетування студентів з застосування медійних технологій.

Ключові слова: медіапростір, медійні технології, художній образ.

ТКАЧЕНКО Анастасія Владимировна. МЕДИАПРОСТРАНСТВО КАК УСЛОВИЕ ФОРМИРОВАНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОБРАЗА У БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ДИЗАЙНУ

В статье рассмотрена проблема медиапространства как условия формирования художественного образа у будущих специалистов по дизайну. Определены возможности медиапространства. Выяснено, что на сегодня установилась система профессионального образования будущих учителей изобразительного искусства, в которой заложено формирование профессиональной компетентности студентов, в том числе необходимых

художественно-профессиональных умений средствами медиапространства. Выявлено, что в соответствии с образовательно-профессиональной программы и существующих профессиограмм учителя изобразительного искусства в педагогических вузах создаются учебные планы и программы, в которых учитывается поэтапное формирование творческого потенциала личности. Проведено анкетирование студентов по применению медийных технологий.

Ключевые слова: медиапространство, медийные технологии, художественный образ.

TKACHENKO Anastasia Volodymyrivna. MEDIAPROSTIR AS A CONDITION FOR DESIGNING A ARTICLE TO THE FUTURE FACILITIES FROM DESIGN

The article considers the problem of media space as a condition for the formation of an artistic image of future design specialists. The possibilities of media space are determined. It is revealed that today the system of vocational education of future teachers of fine arts was established, in which the formation of professional competence of students, in particular the necessary artistic and professional skills by means of media space. It is revealed that according to the educational-professional program and the existing profессиограмм of the teacher of fine arts, educational plans and programs are created at the pedagogical higher educational institutions, which take into account the gradual formation of the creative potential of the individual. A survey of students on the use of media technologies was conducted.

The spread of the Internet contributed to the construction of the media space, where various types of verbal, visual and auditory information were synthesized. Media space has caused changes in the content of artistic and professional activities and artistic creativity of a design specialist. Until recently, the design of the artistic image took place in a traditional way, namely: an artist by analogy, on the basis of a representation or a set of sketches and sketches, chose patterns that were more successful in form or emotional characteristics, composing and stylizing them with visual means. Media technologies enable the synthesis of visual, sound and tactile information, combining abstract-logical, symbolic, symbolic, object-shaped forms of artistic and graphic visibility. In this way, not only artistic skills are acquired, but also the methodical arsenal of the teacher of fine arts is expanded and exclusive opportunities for a multicultural dialogue are created. Our observations on the work of the students and conversations with them allowed us to identify the reasons for this situation, namely lack of basic knowledge about the architecture of media technologies, Internet technologies, including cloud and web technologies.

Observing the students' work and interviewing them allowed to identify the reasons for the low level of knowledge on media education, namely: lack of basic knowledge about the architecture of media technologies, the possibilities of Internet technologies, in particular cloud and web technologies; incompleteness of ideas about the content of the artistic image; lack of knowledge on art, discrepancy of created artistic products by means of computer technologies to the needs and abilities of students; insufficient independence and persistence in the performance of tasks, frequent contact for help.

Keywords: media space, media technologies, artistic image.

ФЕСЕНКО Оксана Сергіївна. КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ Й РІВНІ СФОРМОВАНOSTI МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розкрито сутність понять «критерій» і «показник». У відповідності до структурних компонентів методичної компетентності (мотиваційно-особистісного, змістового, діяльнісного) майбутніх учителів визначені наступні критерії: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-інтелектуальний, практично-діяльнісний. Для діагностики сформованості методичної компетентності до кожного критерія визначені відповідні показники. Теоретичне й практичне дослідження процесу формування методичної компетентності дозволило виявити послідовні рівні: низький, середній, достатній і високий.

Ключові слова: структурні компоненти методичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи; мотиваційно-ціннісний, когнітивно-інтелектуальний, практично-діяльнісний критерії; показники; рівні сформованості методичної компетентності.

ФЕСЕНКО Оксана Сергеевна. КРИТЕРИИ, ПОКАЗАТЕЛИ И УРОВНИ СФОРМИРОВАННОСТИ МЕТОДИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье обосновано сущность понятий «критерий» и «показатель». В соответствии со структурными компонентами методической компетентности (мотивационно-личностного, содержательного, деятельностного) будущих учителей выделены следующие критерии: мотивационно-ценностный, когнитивно-интеллектуальный, практически-деятельностный. Для диагностики сформированности методической компетентности каждому критерию определены соответствующие показатели. Теоретическое и практическое исследование процесса формирования методической компетентности позволило выявить следующие уровни: низкий, средний, достаточный и высокий.

Ключевые слова: структурные компоненты методической компетентности будущего учителя начальной школы; мотивационно-ценностный, когнитивно-интеллектуальный, практически-деятельностный критерии; показатели; уровни сформированности методической компетентности.

Oksana FESENKO. CRITERIA, INDICATORS AND LEVELS OF THE METHODOLOGICAL COMPETENCE OF A FUTURE ELEMENTARY SCHOOL TEACHER

The article reveals the essence of the concepts of «a criterion» and «an indicator». The definition of «a criterion» is disclosed as «a certain attribute or property based on which something is being assessed», while «an indicator is a quantitative and qualitative characteristic of a property or attribute».

In accordance with the structural components of the methodological competence (i.e. motivational-personal, semantic, operational components) of future elementary school teachers, motivational-value, cognitive-intellectual, effectively operational criteria are defined.

The research of the motivational-personal component is carried out based on the motivational-value criterion, which determines the steady aspiration of future elementary school teachers to engage in the methodological and pedagogical self-development with the aim of forming the ability to effective methodical self-control of their own methodological activity. Positive motivational-value orientation, professionally important qualities; professional values of the individual; the ability to methodical reflection; the ability to methodical mobility are indicators of the motivational-value criterion.

The research of the semantic component is carried out based on the cognitive-intellectual criterion, which means the future elementary school teachers' possession of the theoretical knowledge necessary for the effective formation of their own methodological competence and the implementation of methodological activities at the elementary school. Possession of methodological and pedagogical knowledge; possession of subject natural knowledge; knowledge of professional qualities and values are indicators of the cognitive-intellectual criterion.

For the research of the operational component, the effectively operational criterion is used, which means the ability of a future elementary school teacher to implement and improve the methodological competence in the process of performing methodological activities. The ability to effectively apply the synthesis of methodological, pedagogical and natural knowledge to form students' holistic view of the world in the process of teaching natural science; the ability to generalize and implement methodological experience, to show independence and activity in methodical activity; methodological design skills are indicators of the effectively operational criterion.

To research the formation of the methodological competence, the relevant indicators are determined for each criterion. Theoretical and practical study of the process of forming the methodological competence has allowed to identify three consecutive levels: low, medium, sufficient and high.

Keywords: *structural components of methodological competence of the future elementary school teacher; motivational-value, cognitive-intellectual, effectively operational criteria; indicators; levels of methodological competence formation.*